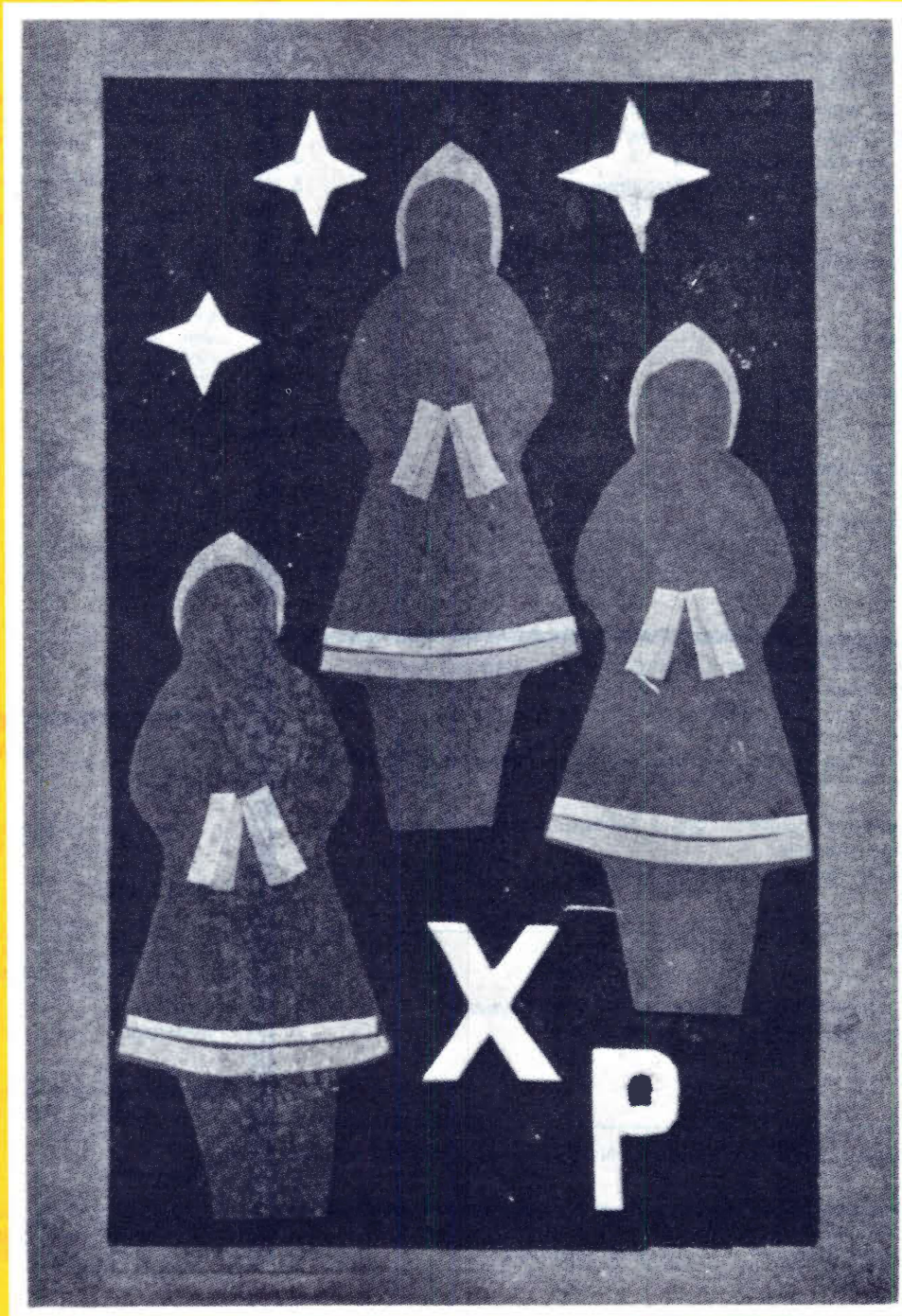

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XLI Ч. 12 ГРУДЕНЬ 1984

Vol. XLI No. 12 DECEMBER 1984

ЗМІСТ

Вовк, В. Колядники	2
На століжі родинного свята	3
Коляди: Ой чи ви спите, господареньку?	3
Що в полі, полі, близько дорозі	3
50-ліття смерті академіка М. Грушевського	4
Грушевський, М. Християнізація села	4
Попонська-Василенко, Н. Катерина Грушевська	6
Копач, О. Марко Вовчок і її хрищений батько	7
Нова Книжечка	9
Гасцька, О. Ялинка двох зірок	10
Вісті з Централі	13
СФУЖО	16
Український Музей	18
Our Life	19
Навроцька, Х. Невже ж це так далеко?	25
Хроніка Округ	26
Дописи	28
Гриць, Л.: Наше харчування	30
Датки	31
Показчик XLI річника (1984 р.)	32

ГОЛОВНА УПРАВА СУА РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
Tel. (212) 533-4646

Український Музей — 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003 Tel. (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.
Число редагувала Колеґія.
Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

На обкладинці: Галя Гурська: Колядники — вирізування
Our cover: H. Hurska: Collage

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

Copyright 1983 Ukrainian National Women's League of America, Inc.
International Copyright Secured — All Rights Reserved
Made in U. S. A.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська	— голова
Марія Томоруг	— 1-ша заступниця голови
Марта Данилюк	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк	— 4-та заступниця для справ зв'язків
Олена Мельничук	— протоколярна секретарка
Марія Савчак	— кореспондентна секретарка
Розалія Полчі	— англійська секретарка
Александра Кіршак	— касирка
Іванна Ратич	— фінансова секретарка
Ірена Куровицька	— вільний член
Марія Радович	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Любов Волинець	— музейно-мистецька
Ліда Бойко	— виховна
Ліда Черник	— суспільної опіки
Анна Кравчук	— стипендій
Анна Максимович	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Лончина	— Дітройт
Ростислава Матла	— Філадельфія
Лідія Магун	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Ірина Чайківська	— Нью Джерзі
Любомира Головата-Розша	— Огайо
Евстахія Струтинська	— Чикаго
Лідія Фіцалович	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ірена Кіндрачук	— голова
Дана Чехович	— членка
Евгенія Новаківська	— членка
Ольга Літеппо	— заступниця
Леся Гой	— заступниця

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2.
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Munchen 5, Rumfordstr. 21

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

СЛАВІТЕ ЙОГО!

**З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
ШЛЕМО ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ПОЧЕСНІЙ ГОЛОВІ СУА ЛІДІЇ БУРАЧИНСЬКІЙ,
ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНКАМ СУА,
ЧЛЕНКАМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ,
ВСІМ ЗЕМЛЯКАМ В УКРАЇНІ
У ТЮРМАХ, ТАБОРАХ, НА ЗАСЛАННІ,
ЗЕМЛЯКАМ У ШИРОКОМУ СВІТІ
ПОЗА РІДНОЮ ЗЕМЛЕЮ,
УСІМ ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ.
НЕХАЙ НОВОНАРОДЖЕНИЙ ІСУС СПОВНИТЬ НАШІ МОЛЬБИ І БАЖАННЯ,
НЕХАЙ ВКАЗУЄ НАМ ШЛЯХ, ЯКИМ ТРЕБА ЙТИ ДО НАЙВИЩОЇ НАШОЇ
ЦІЛІ НА ЦІЙ ЗЕМЛІ, ШЛЯХ — ДО ВОЛІ НАШОЇ БАТЬКІВЩИНИ Й
НАШОГО НАРОДУ.**

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає**

**ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
РЕДАКЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"**

КОЛЯДНИКИ

Заглядаю крізь дірку від ключа, що робить Сфінкс. Він лежить на катедрі, мружить очі, дивиться в вікно на гори.

Натискаю клямку і тихо заходжу. Сідаю напроти нього в лавку, як учениця. Він навіть не повертає голови, але я знаю, що він мене добре помічає. Подобає на скаменіле гірське пасмо, але його вуха ловлять найкволіший звук на вулиці.

— Скажи мені, що це все означає, як пов'язати всі ці кришини? Який зміст у цьому?

Він мовчить, очі — два димні топази, що ховають за своєю наявною сліпотою глибокі тайни.

— Я пішла на базар — у таку спеку краще харчуватися салатою, ніж повним обідом, який для себе самої не варта варити. Надворі пекельне сонце, віяла пальм не ворущаться, ніби пов'яли. Треба вважати, щоб не ступити на сонних жебраків по тротуарах. Розболіла голова, я ледве добилася до кіоску, і кава смакувала, як луг з цигаркового попелу. Місто крикливе, неохайне. В автобусі хтось хитро вкрав мій гаманець, розрізав унизу торбинку. Добре хоч, що не порізав мене саму бритвою і що ключі впали за підшивку.

Знову збирається на дощ. Телефон нечинний ще від останньої бурі. Хмари висять над головами, море згусло на оливу. На розі вулиці авто переїхало людину: її накрили смугастим обрусом з ресторану і позасвічували свічки кругом тіла.

За день я сходила закаблуки, треба віднести завтра черевики до шевця. Відбула вже свою хресну дорогу від довгої черги на пошті, з важкими пакунками в руках, до секретаріату, куди треба було занести програму на новий піврік. Знову був зачине-ний, довелося сісти на сходах серед паперових кубків та порожніх пляшок з гварани і чекати. Але секретарка таки не прийшла, отже я вирішила тебе відвідати... Знаю, що вдома не чекає на мене лист від Вадима, тільки рахунки, що їх слід позаплачувати.

Скажи, навіщо воно?

Чуєш, як тлумляться діти на сусіднім балконі? Галасують, видирають одні одним іграшки з рук, а як затихнуть, нашпилюють метелики з крильцями синьої емалі, що залітають крізь вікна. Вони цього не робили б, якби були мої. Але ці тут певно будуть щасливіші. Мої діти ходили б із зіркою...

Несподівано Сфінкс відзивається:

— Вони до тебе прийдуть у сутінку.

Майже відрухово, я кидаюся на вулицю, до метро, влітаю до хати. Мию обличчя, чешу розбурене волосся, наливаю собі склянку цитринади з льодом і сідаю в глиб канапи.

Темніє. Велетенські ліхтарі з кольорової бібули піднімаються над містом у розжарене вечірнім сонцем небо.

Тоді вони напливають з темних кутків: у кептарях, постолах, замотані в квітчасті хусти, румянощокі від морозу, із зіркою в руках. Стають серед світлиці і починають своїми терпкими голосами: "Нова радість стала"... Я бачу їх так чітко, треба тільки простягнути руку, щоб відчутти шорстку вовну дзьобенок. Їх віддих малюється білою парою в синій темні кімнати.

І раптом усе стає на своє місце. Все має так бути: цей тропічний вечір, ця втома, ці нерозв'язані вузли. Все закономірне, здалека намічене, предвічне, премудре.

Крешу сірник і спокійно засвічую свій різдвяний свічник.

НА СТОРОЖІ РОДИННОГО СВЯТА

Різдво... Свят Вечір... Скільки ми пишемо про ті святочні дні, скільки разів пригадуємо усі традиції зв'язані із народженням Дитятка, із нашим українським Свят Вечером, ялинкою, колядою. А там розповіді і про першу зірку, дідух в куті, сіно на столі, дванадцять страв, молитву і бажання, що їх складає батько родини та десятки інших так дуже наших, здавалося б незабутніх звичаїв.

Але хоча кожного року пригадуємо знову про їх існування і про ніколи незмінне українське Різдво — чи справді залишилося воно таким до сьогодні?

Може десь тут і там, і далі задержують усі традиційні звичаї, може у когось і далі ці дні зв'язані тісно із родиною, почуттям одности, тепла, настрою, спогадів. Але в загальному Різдвяні Свята, під впливом обставин життя та оточення, втрачають наш український родинний характер. На нових місцях поселення, де ми з роками стали частиною нашого оточення, ми з кожним роком більше перебираємо всі навички і звичаї того оточення, залишаючи наші давні обряди більше у словах, як у практиці. І тепер наше Різдво також в першу чергу стається святом

подарунків, відвідин, товариських імпрез, поїздок, поспіху, приготувань в останній хвилині, а не поважним, повним символіки, молитви, пригадування і родинного тепла святом.

Для нашого американського оточення таким святом є День Подяки, коли немає усіх тих додаткових атрибутів різдвяного комерційного настрою, а є лише зустріч родини, вшанування батьків, передавання родинної традиції дітям та внукам.

Для нас — українців те свято мусить заступити український Свят Вечір, а його символіка не може безслідно зникнути.

Щоб так не сталося треба нам усім стати на сторожі нашого родинного Різдва, а в першу чергу мусять стати на його сторожі українські жінки, які завжди і всюди та в кожних життєвих обставинах уміли тримати високо полум'я родинного огнища. Коли це вдавалося робити їм у різних дуже важких та складних обставинах життя, під тиском переслідувань, під звуки воєнної хуртовини, то чи можна дозволити погаснути тій нашій традиції у безпечних, вигідних та повних добробуту роках нашого закоріння на американській землі?

ОЙ ЧИ ВИ СПИТЕ, ГОСПОДАРЕНЬКУ?

Ой чи ви спите, господареньку?
А як не спите, говоріть з нами,
Говоріть з нами, з колядниками.
На вашім мості троякі гості:
Єден гостенько — ясне сонінько,
другий гостенько — ясен місяченько,
Третій гостенько — дрібен дождженько.
Сонінько мовить: — Нема над мене,
Ой як я зйду в неділю рано,
Я вбірюю гори, долини,
Гори, долини, всі западини.
А місяць мовить: — Нема над мене.
Та як я зйду з вечера пізно,
То ся в радує гість у дорозі,
Гість у дорозі, волики в возі.
А дожджик мовить: — Нема над мене.
Та як я спаду місяця мая,
То ся в радує жито, пшениця,
Вся пашниця і вся земляця.

Записав М. Пазяк у Івано-Франківській області 1958.

ЩО В ПОЛІ, ПОЛІ, БЛИЗЬКО ДОРОЗІ

(Старовинна колядка)

Що в полі, полі, близько дорозі,
Ой там Іван орлами оре.
Орлами оре, стрілкою сіє,
Стрілкою сіє, лучком волочить,
Лучком волочить дай Бога просить:
— Й уроди, Боже, жито густее
Жито густее, волосистее.
Поставим женців сімсот молодців,
Нажнемо кіпок, як на небі зірок,
Поставим стожок, золотенький вершок.

Записав Б. Чернявський 1911 р. у с. Козел на Чернігівщині.

50-ЛІТТЯ СМЕРТИ АКАДЕМІКА М. ГРУШЕВСЬКОГО

Український як науковий, так і громадський світ в гемісфері відзначає в цьому, 1984 році, 50-ліття смерті свого великого сина — світової слави науковця-історика, а також одного з видатних діячів національно-державного відродження в ХХ столітті Михайла Грушевського.

В своєму монументальному творі "Історія України-Русі" Михайло Грушевський заклав основи української національної історіографії, базуючи її на схемі українського історичного процесу та даючи об'єктивні періоди й термінологію української історії, що стало потім міцною базою національно-державного відродження України в ХХ столітті.

Михайло Грушевський був славний не тільки як науковець-історик, а й як науковий організатор на всеукраїнській, соборницькій базі, чи то будучи головою Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, чи закладаючи організаційно-наукову базу, як голова Українського Наукового Товариства в Києві, під будову Української Академії Наук, яка поста-

ла в Києві в 1918 р. за гетьмана П. Скоропадського.

Підносячи українську історичну науку й уводячи її як рівнорядного члена до світового історичного й культурного процесу, М. Грушевський своєю схемою цілковито окремого історичного розвитку українського народу від російського став на перешкоді Москві в її творенні т. зв. советського народу. Тому, від початків встановлення комуністичної влади в Москві й знищення української держави й поневолення українського народу комуністичною Росією шаліє така люта ненависть Москви до М. Грушевського і його схеми історичного розвитку народів на сході Європи як до "української націоналістично-буржуазної".

Українське жіноцтво, разом з усім організованим українським громадянством і українським науковим світом також відзначає 50-ліття смерті свого великого науковця-історика академіка Михайла Грушевського.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ

ХРИСТІЯНІЗАЦІЯ СЕЛА

(Уривки зі статті)

... Сто років по офіційнім охрищенні Русі правила митрополита Іона II. (1080-89) констатують, що люди далі "чинять жертви бісам — болотам і криницям", що прості люди справляють весілля "з плясанням, гудінням (музикою) і плясанням", без церковного благословення і вінчання, вважаючи, що церковний шлюб існує для бояр; до причастя не приходять та так само, очевидно, обходяться без інших церковних обрядів. Володимирова Устава, у тій її редакції, яку тепер маємо, не старша, мабуть, XII віку, між провинами, що підлягають єпископському судові, згадує випадки, коли люди моляться під клунею, в житі або під деревами коло води". Широко розповсюджене й часто доповнюване "Слово Христюлюбця", звернене проти залишків поганства і відоме у відписах XIV віку, згадує, що "по Українам" (в дальших сторонах) люди все ще служать Перунові, Хорсові, Волосові, ставлять трапези Родові і Рожаницям, моляться огневі тощо.

Не підлягає сумніву, що разом з тим ці люди додержували вже не одну з християнських обрядовостей. На жаль, не маємо ніяких пам'яток, які давали б перегляд того, як саме поширювався між народом християнський культ. Але з нинішніх релігійних переказів і пісень, помагаючи собі деякими випадковими вказівками старих пам'яток, можна це до певної міри виміркувати.

Очевидно, насамперед, відповідно ще непере-

житому магічному світогляді народу, в ужиток його увійшли різні церковно-посвячені речі, яким самі церковники надавали чудодійної сили: що вони помагають у господарстві, на врожай, на худобу, проти хвороб тощо; і ширили ті речі між ближчим і дальшим людом за відповідну нагороду — так, як і дотепер це роблять різні богомоли, пілігрими тощо, продаючи різні святощі.

Поширювались за тим різні церковні й нібито церковні молитви й заклинання, при ближчій розгляді яких часто виявляється їх старше, передхристиянське походження. І бачимо, напр., як до старших поганських заклинань, особливо до тих "халдейських", що мали особливу славу, тільки вкладались різні християнські імена і вони набирали, таким чином, християнського вигляду та йшли в ужиток уже, як нібито церковні.

Подібно ж запроваджувались імена християнських святих або згадки про християнські події до свійських, передхристиянських молитов і заклинань, якими люди помагали собі в усякій потребі. Християнські імена та уявленя проторюють собі дорогу також до обрядових пісень. У весільнім обряді, скажімо, що з такою яскравістю віддає ще й тепер старі, передхристиянські форми укладання подружжя, поруч старих патронів подружнього союзу, виступають: Господь, Пречиста, Трійця, Спас, анголи й святі, святе Воскресіння і святий По-

неділок (вінчання буває звичайно в неділю, а в понеділок закінчення весілля). "Не війте, вітри, на нашу світлицю, бо в нашій світлиці сам Бог коровай місить, Пречиста світить, анголи водуносять, Миколая на поміч просять" тощо. Так само у величальних піснях, якими накликається багатство і щастя на дім господаря (тепер це робиться на святах новорічних, давніше так само на весняних, і при інших святочних okazіях), бачимо наочно, як старі натуралістичні, космічні уявлення заступаються уявленнями християнськими. Напр., у старших варіантах: до господаря до дому приходять сонце, місяць і дощ; господар їх стрічає й приймає; вони сідають при його столі й обіцяють його господарству різні користи; похваляються один перед другим, хто більше стане в пригоді йому або взагалі людям. А поруч того, маємо варіанти і християнізовані, де до господаря приходять Ісус, Пречиста, святі й гостяться у нього. У старих піснях на дворі господаря з'являється світове (райське) дерево і наповнює двір всяким достатком: худобою, збіжжям і всяким добром; у новіших піснях це робить Бог і святі. У старих піснях оспівувалась будова хати, до вікон якої світило сонце, місяць і зорі. У новіших піснях будується церква, до якої входить Христос, Пречиста, святі, "щоб служити службу за господаря" тощо.

Одночасно твориться християнська легенда: оповідання, взяті з Євангелії, з Біблії, з церковних відправ, з житій святих і всяких побожних творів та апокрифічних повістей все в більших розмірах домішуються до поетичних творів, по певній подібності сплітаються зі старими темами, або дають початок до нових рівнобіжних творів. Християнські свята не тільки зі своїми відправами, але й з пов'язаними з ними легендами, здобувають місце в річному селянським колі. Їх починають пильнувати, комбінують з ними річні відправи й забави старого календаря: свято Воведення й суміжні святці, як то ми бачили, поприцягали й поділили між собою різні обряди, зв'язані з початком нового року, а інші перейшли на свята Різдва і Йордану так, як весняні — зв'язуються з Благовіщенням, Великоднем, св. Юрієм тощо. Та не тільки зв'язуються, але й приводять звідти різні християнські мотиви й подробиці до кола передхристиянських ідей, що лучились з цими святами раніше. Робиться це, однак, дуже довільно, не тримаючись стисло церковної науки. Елементи канонічні сполучаються з апокрифічними.² або з мотивами різних мандрівних оповідань, що різними дорогами у різних часах заходили до нас. Отож ми бачимо, що з християнськими мотивами Різдва й Йордану, оригінально сполученими з уявленнями старої нашої поезії й обряду, сплітаються мотиви поганських римських новорічних відправ, принесених до балканських країн римськими виселенцями, вояками тощо, зі святом П'ятдесятниці — балканські мотиви "розалій" тощо. Зі святом Воскресіння зв'язуються принесені зі Сходу оповідання

про індійських брахманів; на "рахманський",³ тобто брахманським великдень допливають до "рахманів" залишки свяченого, кинені на воду на Великдень, і ці праведні люди, що живуть за морем, довідуються з того про Христове воскресіння тощо.

На ґрунті християнського календаря, скомбінованого з різними природними й побутовими місцевими явищами річного кола, виростають нові мітологічні поняття й уявлення. Свячення овочів на Спаса викликає не тільки поняття про недозволеність уживати овочі до цього дня, але й легенду, що Пречиста наділяє овочами померлих дітей і лишає без цього дарунку дітей тих матерів, які не дотримують цієї заборони. Свято св. Івана Головосіка спричиняє заборону вживати того дня круглих речей, що нагадують відтату голову святого, і легенди про пригоди, що спіткали людей, які того не пильнували. Зі свята Покрови, що припадає на весільний сезон, постає образ св. Покрови, до якої звертаються дівчата, бажаючи вийти заміж. Свято св. Симона Зилота, другого дня по св. Миколаю (10 травня ст. ст.), через звукову асоціацію, дає привід вважати цього апостола патроном усякого зілля; одночасно він стає "батьком св. Миколая", через своє сусідство з ним у календарі. Відси повір'я: в цей день найліпше збирати всяке лікарське зілля, а, вживаючи його, треба закликати його іменем "Миколиного батька". Пророк Ілля став не тільки громовиком, наступником у цій функції бога Перуна, але й опікуном урожаю, що досягає перед його днем: "він стереже жита-пшениці, щоб з коріннячка не виломило, щоб з колосочка не видзьобало", Св. Пантелеймон, що святкується кількома днями пізніше, вважається "Палієм", "Паликопом": його день треба святкувати, бо інакше святий спалить збіжжя блискавицею. Церковне святце "оновлення Царгороду" (11 травня ст. ст.) — в церковній вимові — Царяграда, дало привід до тлумачення, мабуть, підданого тією ж меншою церковною братією, що цей день треба святкувати на честь "царя градів", щоб не впавав град. З'являлась, таким чином, нова космічна постать "царя града" тощо.

Але особливо густо обростають різною легендою, наслідком церковних або нібито церковних приписів, остороги про пости, стримування від праці в свята й під святі дні на тижні: неділю, понеділок, середу й п'ятницю. Особливо п'ятниця стає живим мітологічним образом. Маса оповідань надзвичайної реальності ходить по людях про остороги, що дає Св. П'ятниця, приходючи до жінок, щоб вони не працювали в п'ятницю, особливо не прями: коли ж ті не слухаються й працюють, вона карає їх, насилаючи їм у голову відпадків від прядива тощо.

Так на ґрунті фантастичних тем, нагромаджених у величезній масі з різних джерел і перероблених християнським обрядом і легендою літературною, розвивається нова народня фантастика, а з елементів церковних, свійських передхристиянських і різних замандрованих релігійних мотивів твориться нове.

Закінчення на стор. 17

ІСТОРИЧНА НАУКА В УКРАЇНІ ЗА СОВЕТСЬКОЇ ДОБИ ТА ДОЛЯ ІСТОРИКІВ.

(Уривки про доньку М. С. Грушевського — Катерину М. Грушевську)

... В березні 1924 року до Києва приїхав професор Михайло Грушевський. Він прибув після довготривалих переговорів з урядом, розпочатих з ініціативи останнього. За згодою уряду, Грушевський був обраний Українською Академією Наук дійсним членом на створену для нього катедру історії України. Д. І. Багалій мав давню історію, М. С. Грушевський — новітню.

На практиці цей розподіл не був здійснений. При кафедрі М. С. Грушевського було засновано такі комісії:

1. Культурно-історичну, яка видавала "Первісне Громадянство", під редакцією його доньки Катерини Грушевської.

2. Комісію української писемности. Вона підготувала до друку 6 томів "Українських дум" за редакцією К. М. Грушевської. Надруковано два томи, але другий знищено.

3-6. Комісії порайонованого дослідження історії України: Комісія Правобережжя та Києва, під керівництвом В. І. Щербини, видавала "Київські збірники археології, історії, побуту і мистецтва"; Комісія Лівобережної України працювала під керівництвом О. Ю. Гермайзе; вона видала збірник: "Чернігів і Північне Лівобережжя"; Комісія Полудневої України, під керівництвом М. М. Ткаченка, підготувала збірник "Полуднева Україна", який знищено в 1931 році; Комісія Західної України, під керівництвом Ф. Я. Савченка, видала I том "Матеріалів для культурної і громадської історії Західної України". На черзі стояла підготовка збірника "Галичина, Буковина, Закарпаття", за редакцією проф. І. П. Крип'якевича.

7. Комісія — новішої історії України, під керівництвом К. О. Копержинського, видавала збірник "За сто літ", де поміщено спогади, статті за останнє сторіччя. Видано 6 томів.

8. Комісія — старої України — під керівництвом О. М. Андріяшева, була заснована пізніше, в 1928 році; завдання її були дуже широкі — від палеоліту до XV ст. Того ж року було засновано.

9. Комісію для дослідження української історіографії. Вона зосередила увагу на діяльності П. Куліша, М. Максимовича, В. Антоновича, М. Костомарова, О. Лазаревського.

Крім керівництва цими Комісіями, М. С. Грушевський перейняв від О. С. Грушевського головування в Історичній секції, яку приєднано до Академії Наук в 1921 році.

... "Єжовщина" принесла розгром серед істориків України, які залишилися після репресій 1932-35

Катерина М. Грушевська
*1900 — †1953

років. Дуже важко встановити число засланих, бо тоді вже чимало науковців жило поза великими культурними осередками. В Києві було заарештовано багато осіб. Серед них були донька та брат М. С. Грушевського. З цілої родини залишилися три жінки: Марія Сильвестрівна, Ольга Олександрівна та сестра, Ганна Сергіївна Шамрай, з донькою-артисткою.

Катерина Михайлівна Грушевська була виключно талантом та працездатністю. Ще у Відні розпочала вона працю в галузі соціології. В Києві, зовсім молода (їй було 24 роки) вона взяла на себе велику відповідальну працю; вона була співробітницею кількох комісій: Культурно-історичної, Історичної пісенности, дійсним членом відділу примітивної культури та народної творчости, Науково-дослідчої кафедри історії України та керівником Кабінету примітивної культури. Вона багато писала сама, редагувала збірники "Первісне громадянство". За її редагуванням, з її передмовою підготовлялися томи "Історичних дум". Перший том, що вийшов в 1927 році, зустрів дуже прихильну оцінку: академік В. М. Перетц в "Етнографічному Віснику" писав, що це видання — найбільша подія в галузі фолклористики за останні роки. Другий том був надрукований, але знищений в 1931 році. Після смерті батька К. М. Грушевська цілком віддалася збиранню та редагуванню його наукової спадщини: підготувала до друку X том "Історії України-Руси" та V том "Історії української літератури". Коли К. М. Грушевську заарештовано, агенти НКВД забрали підготовлені рукописи. Все згинуло.

У в'язниці вона перенесла неймовірні тортури. Її приносили з допитів непритомну, збиту. Заслано К. М. Грушевську в один із найстрашніших концтаборів, Ногайську бухту. В 1941 році мати її, Марія Сильвестрівна, дістала повідомлення, що вона — в Москві і має незабаром прибути до Києва. Війна обірвала дальші повідомлення. Приватним шляхом було одержано відомості, що обидві Грушевські —

Закінчення на ст. 15

МАРКО ВОВЧОК І ЇЇ "ХРИЩЕНИЙ БАТЬКО"

(У 150-річчя з дня народження письменниці)

"— Марко Вовчок — це псевдонім якоїсь пані Маркович. Чи не знаєш Ти її адреси? Як не знаєш, то спитай у Каменецького, в типографії Куліша, — я чув, що він її добре знає. Як довідаєшся, то напиши мені: треба буде хоч письмом подякував її за її сердечній "оповідання".¹ Пише Тарас Шевченко до свого приятеля М. Лазаревського, прочитавши "Народні оповідання" Марка Вовчка. У листах до різних своїх приятелів і знайомих поет радить читати ці твори, виявляючи своє велике ними захоплення, зворушення і радість, що їх саме пережив у Новгороді Нижньому, повертаючись зі заслання. Це й було перше "знайомство" великого поета з новою українською письменницею, що її згодом назве "любою донею", "єдиною донею". У той час слава про неї скрізь пішла по всій Україні. Всі заговорили про молоду, 25-літню дружину колишнього члена Кирило-Методіївського Братства Опанаса Марковича.

Вже й тоді Марія Маркович, — яка походила з українського панського роду Вілінських з Чернігівщини, а по мамі з княжого роду Радивиллів — вславилась також як знаменитий етнограф. Молоде подружжя Марковичів, покинувши Орел 1851 р., переїхало в Україну. Спершу жили вони в Чернігові, а там перенеслися до Києва, і скрізь обоє з великим захопленням збирали етнографічний матеріал. Особливо пані Марія записала тоді дуже багато пісень, дум, казок, оповідань, що високо оцінили такі етнографи, як М. Чалий, С. Д. Нос, поет Амбросій Метлинський. Збирання народньої творчості стало для Марії Маркович невичерпним джерелом радості, тож постійно продовжує записувати в пізніших роках і на Поділлі. Туди бо, до Немирова, переїхали Марковичі з Києва вже з малим сином Богданком. Опанас Маркович учителює у гімназії, а їхній дім стає осередком культурного життя. Вони організують аматорські вистави, читання творів, літературні вечори. Марія Маркович продовжує свої записи і вивчає побут народу. Боляче переживає страждання селян у кріпацтві і... пише.

Саме під час побуту в Немирові розквітає її талант. Постає перша збірка оповідань і П. Куліш видає її 1857 р. під заголовком "Народні оповідання" Марка Вовчка. Чому псевдо, а не прізвище? Чому саме Марко Вовчок? Що саме спонукало письменницю — тепер не знаємо. Проте існують здогади. Один з них дуже цікавий, так би сказати "родинний" пояснює, що "За сімейними переказами, український рід Марковичів походив від козака Марка, якого прозвали "Вовком" за його сувору вдачу. "Вовчок" є зменшене ім'я "Вовка".² А втім, відомо, що в минулому столітті жінки письменниці прибирали собі

псевда чоловічого роду, як напр. сучасниця Марка Вовчка французька письменниця Жорж Санд — це Аврора Дюдеван та інші.

З виходом у світ "Народних оповідань" Марко Вовчок не тільки здобула славу знаменитої письменниці, але й тривале місце в українській літературі. Чи не найкраще оцінив її саме Тарас Шевченко. Він глибоко відчув її талант, її новаторство. Писав про це листи, а авторці присвятив свій вірш "Сон" ("На панщині пшеницю жала"), за його почином між приятелями зібрано 120 крб. і подаровано письменниці золотий "наручник". Опанас Маркович листовно сердечно дякує Шевченкові за таку особливу увагу для Марка Вовчка, а зокрема за присвяту "Сну".

Приятелі закликали Марковичів залишити Немирів, переїхати до Перербургу. Опанас Маркович також був такої думки, що для таланту його дружини треба би побачити широкі культурні кола того часу.

Отож 23-го січня 1859 р. Марковичі прибули до Петербургу, а вже наступного дня Марко Вовчок зустрівся з Тарасом Шевченком. На пам'ятку цієї зустрічі, того ж таки дня, поет написав прекрасний вірш "Марку Вовчку":

Недавно я поза Уралом
Блукав і Господа благав,
Щоб наша правда не пропала,
Щоб наше слово не вмирало;
І виблагав. Господь послав
Тебе нам, кроткого пророка
І обличителя жестоких
Людей неситих. Світе мій!
Моя ти зоренько святая!
Моя ти сило молодая!
Світи на мене, і огрій,
І оживи моє побите
Убоге серце не укрите,
Голоднее. І оживу
І думу вольную на волю
Із домовини воззову.
І думу вольную... О доле!
Пророче наш! Моя ти доне! —
Твоєю думу назову.

Ми відчуваємо яка велика радість сповнила серце Тараса Шевченка. Господь бо вислухав його молитви. Його ідеї гідності людини, народу, ідеї справедливості на світі ожили з новою силою у творах нової письменниці, "нової сили молоді". Тож називає її "обличителем людей неситих", "пророком", звертається до неї ніжними словами "моя ти доню". Тоді подарував їй свій "Кобзар" з написом: "Моїй єдиній доні Марусі Марковичевій і рідний і хрищений батько Тарас Шевченко". Не менше зворушена була й Марко Вовчок. Першу свою повість "Інститутка" присвятила своєму духовому батькові — Тарасові Шевченкові.

Так почалася світла дружба споріднених душ і протривала вона крізь усі тяжкі ситуації аж до смерті поета і письменниці. Та покищо у Петербурзі протягом кількох місяців Марко Вовчок стала центром уваги в літературних і громадських колах. Вже навіть на перший погляд своєю красою з'єднувала вона собі симпатію. Сучасники пишуть, що була вона вище середнього росту, з розкішною русою косою, великі сірі очі сяяли ясністю, була спокійна, скромна, мовчазна, і... надзвичайна своїм талантом. "Громада" влаштовувала їй літературні вечори, відбувалися чайні прийняття в домі Білозерських, В. Я. Карташевської з читанням її творів. Приходили послухати не тільки колишні члени Кирило-Методіївського Братства, але й нові знайомі, приходили також російські письменники, особливо Тургенєв.

Тарас Шевченко завжди з ентузіазмом сприймав нові твори Вовчка, і завжди чимось її обдаровував: Дарував їй свою старовинну Біблію, власний портрет з написом: "Марії Олександрівні", рукопис поеми "Неофіти" з написом "Любій моїй Марії Маркович на пам'ять з апреля 1859 Т. Шевченко".³ Тургенєв, що за порадою Т. Шевченка вивчав українську мову таки з творів Вовчка, перекладав її "Народні оповідання" на російську мову. З тим і популярність Марка Вовчка ще більше зроста. Її твори скрізь читали, і навіть піднялись протести росіян, мовляв, твори Вовчка, як от "Козачка" явно закликають до бунту в державі. Тож приятелі намовляють Марковичів виїхати за кордон, пізнати ширший світ і людей. Один тільки Тарас Шевченко, як про це згадувала опісля письменниці, не був тому радий. Чи прочував він, що І. Тургенєв, який також тоді їхав з письменницею до Франції, зведе Вовчка на шлях російської літератури? Та прощаючись з нею при кінці квітня 1859 р. поет наказує писати: "Гляди ж, доню, щоб ти мені написала копу, дві або й п'ять, а той сім кіп казок..."⁴

Названа "доня" не забуває "хрищеного батька" і вже з дороги з Дрездену шле поетові листа про себе, про свою працю, про сина Богданка, а далі: "Коли б то Ви перебігли якомсь за границю! Тут би Ви й діла багато наробили і одпочили б трохи. Ви сього слова не занедбайте!.. Що ж Ви, чи пишете? Що написали? Чи співаєте "Зіроньку"? Що малюєте?" Вкінці просить писати "по-батьківськи", себто багато, а не тільки кілька слів.⁵

А тимчасом поет не міг навіть в Україну виїхати і пише їй: "Спасибі Тобі, моя доню, моя любая, що Ти мене хоч у Дрездені згадала. Я ще й досі тут: не пускають додому! Печатають не дають. Не знаю, що робить?" Поет запитує Вовчка коли вона повернеться додому, питає про сінка, радить їй у видавничих справах, сердечним теплом сповнений Шевченків лист. І так уже постійно писав, згадував її в гурті приятелів "з найніжнішою любов'ю".⁶

Останній лист до поета написала Вовчок з Риму при кінці березня 1861. Розказує йому про свої римські враження, хотіла б, щоб і він міг все сам оглянути: "коли б же Вас сюди заніс який човничок, щоб Ви не од людей почули, а на свої очі побачили, які тут руїни, дерева, квіти, а народ який, а яке тепло, яке сонце!... Ви напишіть мені словечко, коли час буде. Ви забули, чи ні, що Ви названий батько? Коли взяли ім'я, взяли й біду батьківську: тепер думайте і не забувайте. Прощайте. Бережіть себе, прошу Вас".⁷

Того сердечного листа своєї "доні" ніколи не прочитав Тарас Шевченко, бо ще 10-го березня перестало битися серце поета. Вістка про його смерть вкрай вразила письменницю: "Тепер у мене душа болить, болить і ніколи не побачу його", пише до чоловіка і просить його зберегти для неї всі Шевченкові подарунки: Євангеліє, портрет, зошит з Орен-

бургу. Тепер тільки від приятелів довідується про останні дні Шевченка, про похорони. В Україну ще не вертається.

Багате літературне і мистецьке життя Парижу бере її у свій полон. Живе в оточенні мистців, співаків, письменників, як Фльоберт, Жорж Санд, Жюль Верн, Віардо, Тургенев та інші. На жаль, хоч ніколи не переставала писати по-українськи, то все таки тоді витратила багато часу для російських повістей, перекладів. Звичайно, причинилась до цього й ситуація в Україні, величезне утруднення друкувати українські книжки, брак фондів на авторські гонорари і т. п. Не мало заважив і брак духового зв'язку з Україною. Джерелом надхнення для письменниці став зібраний нею етнографічний матеріал. З цього ж таки матеріалу, на вістку про недільні школи в Україні, виготовила Марко Вовчок 200 пісень. Композитор Е. Мертке зі Швейцарії записав з її голосу мелодії пісень і провів гармонізацію. Перший зошит, 25 пісень, вийшов друком 1866 р. і дістався в Україну. Дальші зошити готові до друку не появились в наслідок браку фондів. І дотепер не знайдено ще цього цінного Збірника.⁸

У тих же роках твори письменниці стають широко відомі, перекладені на мови: болгарську, чеську, польську, французьку, англійську, німецьку, сербську. Її повість "Маруся" не тільки здобула велику популярність, але стала також лектурою у французьких школах.

По довгих роках побуту у Франції, бо аж 1867 р. вернулася Марко Вовчок спершу до Петербургу, а опісля в Україну. По смерті своїх російських приятелів зірвала вона зовсім і зв'язок з російською літера-

турою. Дальший її життєвий шлях різно пробігав крізь країни та події. Та її творчість назавжди залишилась великим духовим скарбом.

Українські твори Марка Вовчка — це новаторські твори. Глибокі вони змістом, прекрасні формою і мовою. В них ожила душа нації і голосно запротестувала проти неправди, неволи, пониження людської і національної гідности. Ці твори, як добре відомо, остаточно причинилися до знесення кріпацтва в цій тюремній державі, що її назва — Росія.

А в тім, твори Марка Вовчка ніколи не втраять своєї духової вартости, бо вони спонукують передумувати світ, переосмислювати життя, перетворювати його на ліпше, де б людська гідність і гідність нації знайшли належне місце. Глибинні ідеї і краса творів Марка Вовчка — це й є український вклад у загальну скарбницю світової культури. Так Марко Вовчок назавжди залишилась гідною "донею" свого "хрищеного батька".

1. Тарас Шевченко, вид. Миколи Денисюка, Чикаго 1960, Т. X ст. 207

2. Н. Є. Крутікова, *Сторінка творчого життя*, вид. "Дніпро", Київ 1965, ст. 38

3. Б. Лобач-Жученко, *Літопис життя і творчости Марка Вовчка*, вид. "Дніпро", 1969, ст. 48

4. Б. Лобач-Жученко, *Літопис життя і творчости Марка Вовчка*, вид. "Дніпро", 1969, ст. 49

5. *Листи до Т. Г. Шевченка*, вид. Академії Наук УРСР, Київ 1962, ст. 160

6. Тарас Шевченко, Т. X, ст. 228

7. *Листи до Т. Г. Шевченка*, ст. 216

8. *Фольклорні записи Марка Вовчка та Панаса Марковича*, вид. "Наукова Думка", Київ 1983, ст. 44-45

НОВА КНИЖЕЧКА ДЛЯ ДІТЕЙ

У Акрон, Огайо, за видавництвом AlexSon Publishing, Inc. появилася нова книжечка для дітей дошкільного віку. Авторкою є Віра Ведмедик-Кап, а ілюстраторкою Маруся Трач-Голадик, з Канади.

Книжечка, під назвою ЛІТО являється першою із серії "Соня і Олександр". Запляновані ще: ОСІНЬ, ЗИМА, і ВЕСНА.

Ціллю книжечки, за словами авторки є "навчити дітей дошкільного віку простих українських слів та їх вимову".

Майже кожна з 16-ти сторінок поділена на дві зони. В горішній (приблизно 1/5 сторінки) частині міститься текст, в якому є два — три простенькі речення великим, прозорим і дуже виразним друком. Кожне слово наголошене для правильної вимови. В тексті описані різні зайняття дівчинки і хлопчика (мабуть сестрички і братіка) під час літнього сезону, напр. діти бавляться біля озера: діти підливають город; діти на відвідинах у парку, і т.д. Злишню частину сторінки займають ілюстрації, які доповнюють чи ілюструють те, що в тексті. Ілюстрації ці це повно-

кольорові гваші, які є дуже привабливі і маленькі читачі напевно зразу схотять увійти у світ цих високо естетичних малюнків, щоб знайти там себе.

Книжечка приємно вражає своєю фаховою композицією, шкода тільки, що якість паперу та переплетення (мабуть зі знаних причин) не сприятимуть до довготривалости книжечки.

Хоч у тексті є кілька типографічних похибок, а деякі з ілюстрацій мають трішки забагато темних кольорів (можливо це в наслідок процесу репродукції), то книжечка є надзвичайно приваблива і рекомендується до уваги кожній українській дитині як новий додаток до бібліотеки.

Це є відважний і амбітний проєкт нової авторки, молодої мами, і з нетерпеливістю чекаємо дальших трьох частин серії "Соня і Олександр". Буде цікаво побачити дальший тяг ілюстрацій, які напевно включатимуть Різдво і Великдень.

Авторка є членкою 7-го Відділу Союзу Українок Америки в Акроні, а ілюстраторка є мистецьким керівником *Канадського Дитячого Річника*. Ціна книжечки є 6.50 дол.; адреса видавництва: AlexSon Publishing, Inc, 685 Rockwood Dr. Akron, OH 44313.

НАШИМ МАЛЯТАМ НА РІЗДВО

ОЛЬГА ГАЄЦЬКА

ЯЛИНКА ДВОХ ЗІРОК

(В лісі на поляні вкритій снігом, з боку — ялинка).

(Танок сніжинок, які танцюючи вибігають на сцену)

Зайчик: (вискакує з кущів)

Ну-це що сьогодні з вами
Що такий зчинили рух,
Замели стежки снігами,
Розстелили білий пух?

Вже таки зовсім нікуди
Заховатись я не зміг!
Ген у полі, в лісі всюди
Ваш холодний білий сніг.

Зимно в лапки, хвостик, вушка,
А вам що — веселі всі,
Хоч не вбрані без козушка —
Йдіть погані геть собі!

(Виходять по одній Сніжинки)

1. Сніжинка:

Ну й розсердивсь побігайчик,
Вушка в нього аж дрижать.
Ніби похливий зайчик —
А сваритись вміє як!

2. Сніжинка:

Як посмів він цей нікчемний
Тут розказувати нам,
Своїм криком розганяти
Хороводи сніжинкам.

3. Сніжинка:

А таке то куцохвосте,
Двоє довгих сірих вух
А зуміло висмівати
Наш зимовий білий пух.

Снігова бабуся;

Тихо сестри, вам не соромно?
Залишіть його в цю мить.
Лиш глядіть як йому зимно
На снігу він ввесь дрижить.

Не на те вас тут прислала
Рідна матінка-зима,
Щоб звіряток ви дразнили —
В вас тут інша є мета.

(співає):

Я бабуся снігова
Зі снігу поліплена.
Не страшна мені зима —
Я бабуся снігова (2 р.)

Зайчик: (співає)

А я зайчик — Клаповух
Розженить цей білий пух

Ой бабуся снігова
Зі снігу поліплена.

Снігова бабуся:

Ой не бійся ти малих
Пустунок цих снігових,
Снігом вкрита вся земля —
Я бабуся снігова!

Зайчик:

Ой бабуся щось робить
Пустунок цих проженить
Ой бабуся снігова
Зі снігу поліплена.

Снігова бабуся:

Ха, ха, ха! Ха, ха, ха!
Ну й чого ж ти так злякався?
Подай лапку й не дріжи:
Чи такі страшні для тебе
Доні білої зими?

(Вбігають сніжинки, беруть
зайчика в середину. Зайчик хоче
втікати).

1. Сніжинка:

Затанцюєш і поскачеш
Ну й веселий станеш враз
Тай тепліше тобі буде —
Ну ходи мерщій до нас.

(Танок сніжинок з зайчиком)

2. Сніжинка:

Нам матуся наказала
Землю в білий килим вбрати
Там де з зіркою малою
Буде хмарка проїжджати.

3. Сніжинка:

Нам матуся ще сказала
І ялинку притрусити

(посипають ялинку снігом)

А як місяць промінь скине.
Тож буде вона блистити!

Зайчик:

Ось і прибрана ялинка!
Ну й деж ваша ця хмаринка?
(вибігає)

Всі:

Тихо цить, тихо цить
Тихо — он вона летить.

(з гори ніби з поза хмар сходить,
— Хмарка)

1. Сніжинка:

Деж ти хмарко мандрувала?
Ми на тебе ждали, ждали,
Виглядали з висоти.

Хмарка:

З буйним вітром розмовляла,
Срібну зірку звеселяла
Ну й прилинули сюди.
А подруги проводили
Нас в дорогу — в ясну путь!

1. Сніжинка:

Розгостися синя крале
І щаслива з нами будь.

Хмарка:

О як гарно тут, як люблю,
Так сподобалось мені.
Скільки ж радості всім буде
Як зірки прийдуть обі!

2. Сніжинка:

Де ж вони зірки ті милі
Ну і хто вони такі?

Всі:

Розкажи нам, розкажи нам
Хто вони зірки ті дві?

Хмарка:

Зараз же вони прийдуть!
Мусять святково прибратись,
Срібні коси розчесати
Сріблом освітити путь.

Так завжди вони у двійку
Звикли з неба нам світити
Поки їх одної ночі
Прийшов янгол розлучити:

"Досить нам одної буде —
Більше світла тут не треба!" —
І далеко аж на сході
З них одну поклав на небо.

І просилась і молилась
Але янгол сказав: "Годі!"
І розсталися дві зірки
На просторім небозводі.

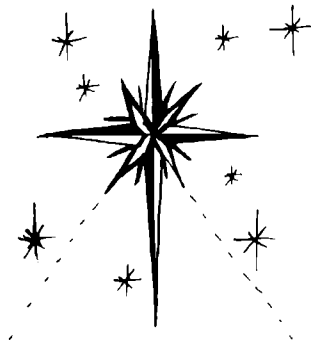
(танок зірок)

Всі:

О-якіж вони чудові, коси в них
срібно-шовкові!

1. Зірка:

О, як дуже я втомилась
Бо ж далека це дорога,
Але серденько раділо
І забулась вся тривога.

Коли янгол нам дозволив
Знову стрінутись з тобою
Хмарку швидко відшукала
Вдвох прилинули горою.

2. Зірка:

Пам'ятаєш ти сестричко,
Як давно (вже стільки літ!)
Наша зірка Вифлеємська
Осіяла цілий світ!

Мудра була це сестричка
Її промінь простелився
Аж туди, де у стаєнці
Сам Ісусик народився.

Господь її забрав високо,
Де не сягне людський зір
І сказав їй освітити
Весь небесний свій простір.

1. Зірка:

Пам'ятаю, пам'ятаю...
Та мені без тебе — скучно
Як згадаю довгі ночі,
Коли в двійку розмовляли
Нагулявшись до сходу. (зідхає)

Довго я там сумувала
І хотіла вже просити
Янгола, щоби у двійку
Знову ми змогли світити.

Але раз, одної ночі
Дивні голоси я вчула,
Милі голоси діточі;
Я ціла аж стрепенулась.

(голоси дітей поза сцени)

Діти:

Не кидай нас люба зірко
Скинь промінчик і будь з нами
Ми з тобою будемо нишком
Розмовляти вечорами!

1. Зірка:

Я поглянула в долину —
А там стільки їх — о нене!
Руки в гору простягають
Наче моляться до мене.

(чути тихий спів дітей)

А країна та чудова:
Ліс і гори, ріки сині
Так хотілось би там жити —
Та сум ходить по долині...

2. Зірка:

Хто вони і як зоветься
Та чудова їх країна?

1. Зірка:

Це українські діти сестро,
Край їх зветься — Україна!

Хмарка:

Знаю їх, це добрі діти,
Та в країні тій прегарній
Лютий ворог господарить
Діти бідні там, голодні..

(всі плачуть)

Українське рідне слово
Там свобідно не лунає
А учителів свідомих
Ворог в Сибір засилає.

Всі:

Хоч церкви позамикали
Діти моляться тихенько..
Боже вислухай молитву
І розрадь малі серденька.

(чути спів)

2. Зірка:

Тихо, це в небеснім храмі
Пісню янголи співають
То Ісусика малого
Вони радісно вітають.

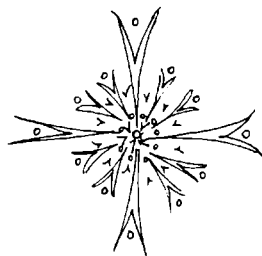
Янгол:

(підносить руки і голову в гору)

О витай Новороджений!
Ти ж Цар світу, Цар царів
Нехай Тебе прославляє
Наш ангельський тихий спів.

(до всіх)

Я до вас прилинув з неба,
Щоб Різдво відсвяткувати,
Нести радість кому треба
Всіх вас щиро привітати!

А де ж наша люба зірка
Все сумна і невесела
На янгола нарікає,
За сестричкою скучає?

Хмарка:

Не дивуйся ясний друже
Вона ж горя не зазнала
І не знала, що на світі
Є сумні й нещасні діти.

А коли це зрозуміла
Дітей щиро полюбила.
Світлом їх розвеселяє
Серця радістю сповняє.

(Зайчики та вивірки приносять
дідух та миски зі стравами).

1. Зірка:

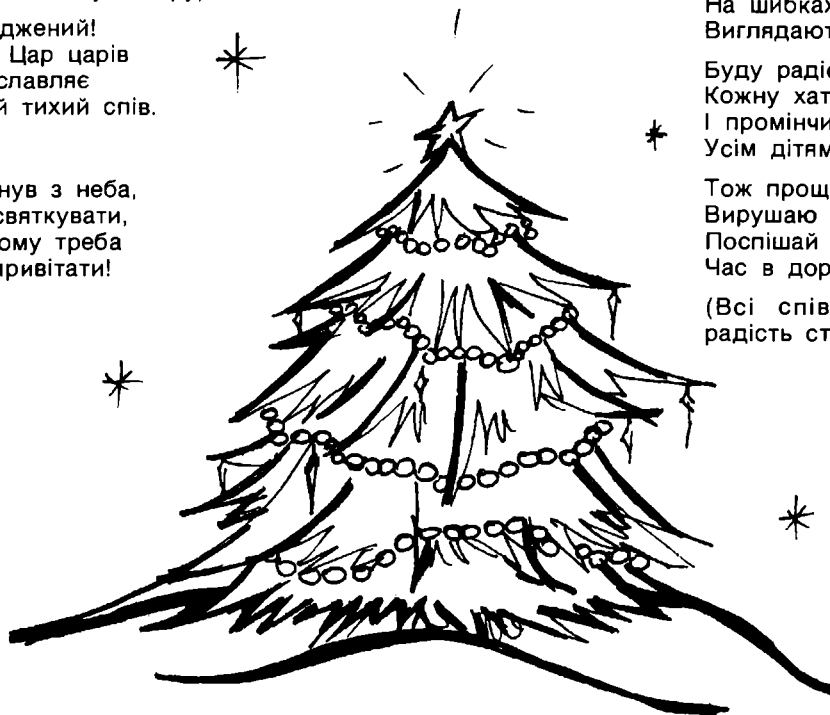
Рада б довше ще втішатись
І з сестрою святкувати
В цю чарівну ніч різдвяну —
Та пора мені в дорогу!

Ген далеко за морями
Стоять хатки під снігами.
На шибках з морозу квіти —
Виглядають мене діти.

Буду радісно сіяти,
Кожну хату звеселяти
І промінчик ясний кину
Усім дітям України!

Тож прощай люба сестричко,
Вирушаю в ясну путь.
Поспішай блакитна хмарко —
Час в дорогу — нас там ждуть!

(Всі співають коляду: "Нова
радість стала..")

ЯК СТВОРИВСЯ "ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР" 83-ГО ВІДДІЛУ СУА?

Літом 1970 р. п. Ольга Гаєцька перебуваючи на відпочинку над морем у Вайлвуді, Н. Дж. купила ляльки і пошила їм гуцульські китптарики, а її племінниці Іруся і Христя назвали їх Івасик Телесик та баба й дідо.

Був дощевий день і п. Оля змайструвала для розваги дітей сценку з декораціями, награла на стрічку казку "Івасик Телесик" та з допомогою дівчаток приготувала першу п'єсу-казку.

Глядачами були діти, які тоді були на вакаціях. Ставши членкою 83-го Відділу СУА та при допомозі членок цього Відділу, Ольга Гаєцька розвинула працю "Лялькового Театру" і в репертуарі має вже дев'ять казок.

О. Гаєцька є не лише керівником театру, але й саме укладає віршовані п'єски для виступів, режисерує їх, підшукує ляльки та готує для них одяг.

Вісті з Централі

В днях від 30-го листопада до 2-го грудня 1984 р. відбулося в Торонті, Канада засідання Управи СФУЖО. Участь взяли голова СУА Іванна Рожанковська, яка входить з уряду до Управи, як заступниця голови СФУЖО та відпоручниці СУА Марія Томоруг, Марія Савчак і Ірина Куровицька.

Іванна Рожанковська, яка очолює Статуту Комісію СФУЖО, відбула в п'ятницю, 30-го листопада з членами Комісії засідання для обговорення змін і поправок до статуту. Марія Савчак очолила Комісію Ухвал нарад СФУЖО, Маркія Томоруг входила до Верифікаційної Комісії, а Ірина Куровицька взяла участь в панелі Комісії Зовнішніх Зв'язків. Панелею на тему: "СФУЖО і зовнішня діяльність" провела Лідія Гладка, референтка зовнішніх зв'язків СФУЖО, а Олена Процюк, заступниця голови СФУЖО була панелісткою. На передодні нарад, в четвер вечером мистецька референтка СФУЖО Наталія Даниленко доповідала у вечірніх годинах на тему: "Розвиток українського музейництва і збереження культурних надбань". Вище подані три пані є відпоручницями СУА в Управі СФУЖО.

ОБІЖНИКИ:

Вислано наступні обіжники:

Музейно-Мистецька референтка Любов Волинець вислала 7-го листопада 1984 р. до всіх голів Окружних Управ і Відділів обіжник про потребу переведення на місцях "Тижня Українського Музею". Вона подала інструкції, як скласти програму такого тижня і способи, як перевести її в життя. Підкреслила важливість функцій УМ, які він сповняє для української громади. Повідомила теж, що УМ має до диспозиції 2 мандрівні виставки — українського народнього мистецтва, яка включає теж писанки та виставку "Втрачені архітектурні пам'ятки Києва". Подала, що згадані виставки можуть бути виставлені в американських музеях чи галеріях. До обіжника додала листа директора УМ Марії Шуст, яким вона інформує про обидві виставки.

Пресова референтка Анна Максимович вислала у жовтні 1984 р. обіжники до пресових референток Округ і Відділів у яких подала референткам Відділів реченці надсилання хроніки до референтки Округи. При тому вона дораджувала, якнайкраще таку хроніку опрацювати і подавати. До обіжника долучила завдання пресової референтки Відділу і вказівки, як зладити допис і як його написати, щоб був готовий до друку. Пресовим референткам Окружних Управ дала інструкції, як координувати працю пресових референток Відділів, їхні завдання та вказівки, як писати дописи до преси і хроніки Округ.

Вільні членки СУА — Марта Данилюк, заступниця голови СУА для організаційних справ і Ірина Куровицька, вільна членка Екзекутиви і опікунка вільних членок СУА написали обіжник в якому поінформували вільних членок про деякі зміни в статуті СУА та про підвишку членської вкладки. Подано, що Ірина Куровицька буде в постійному контакті з ними і, щоб на її адресу вони прислали свої побажання, поради чи завваги.

Зв'язок з жіночими організаціями: Екзекутива вислала листи до всіх жіночих організацій з повідомленням, що ще можна набути "Перший Вінок", який перевидав СУА, а теж 140 прозірок Історії Українського Жіночого Руху разом із поясненнями. Ціна прозірок (комплету) \$140.00. Розіслано теж тим організаціям по 5 книжечок "Як робити прикраси на ялинку".

Звітні листки: У листопаді 1984 р. вислано всім Відділам звітні листки. Реченець надіслання вповнених звітних листків до Канцелярії СУА до 31-го січня 1985 р. Коли б Відділ з будь-яких причин не одержав їх, просимо зразу повідомити про це Канцелярію СУА, щоб вислала їх вдруге.

Марія Савчак

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД

Округа Дітройт — відбувся дня 9-го грудня 1984 р. Екзекутиву репрезентували: Іванна Рожанковська і Іванна Ратич — фінансова секретарка. Головою Округи вибрано Ірину Лончину.

ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКИМ РОДИНАМ — ПОВОДЯНАМ В БРАЗИЛІЇ

В 1983 р. зібрано грошеву допомогу для українських родин в Бразилії, котрі потерпіли від повені в сумі 2,882.05 (дві тисячі вісімсот вісімдесят два долари і п'ять центів). За згодою Екзекутиви ті гроші розділено та вислано:

1,000.00 (одну тисячу доларів) до Єпископа Єфрема Кривого — Куритибська Українська Епархія Св. Івана Христителю в Бразилії.

1,000.00 (одну тисячу доларів) до Протоігумена Миколи Милуся — Українська Автокефальна Православна Церква в Бразилії.

850.00 (вісімсот п'ятдесят доларів) до п. Ольги Горатчук — Референтка Суспільної Служби при Хліборобському — Освітньому Комітетові в Бразилії.

32.00 (тридцять два долари і 5 центів) залишено на покриття чеків та покриття пошти.

Особливо звернено увагу на те, щоби та допомога була розділена для найбільш потребуючих родин. Кожного дня одержуємо листи подяки з підписами, посвідками від поодиноких родин з Бразилії.

Лідія Черник
референтка суспільної опіки СУА

ПРИ СУСПІЛЬНІЙ ОПІЦІ СУА СТВОРЕНО "ФОНД МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ".

Цей фонд є призначений допомогти хворим-калікам дітям і молоді в Південній Америці та Європі.

В 1983 році одержано листа з Бразилії від батьків малого Люїза Валаського з проханням: "Допоможіть нашому 11-літньому синові стати на ноги. Він потребує перейти чотири операції, потребує спеціальні чобітки та має клопіт з очима".

Жертвенні членки 83-го Відділу СУА в Нью-Йорку згодилися допомогти малому Люїзові. Зложили 770.00 дол. на його лікування. Він перейшов вже всі операції, пролежав місяць в ліжку до пояса в гіпсі, та тепер починає ходити

при допомозі шин. Малий Люїз з усмішкою на личку вдячний членкам 83-го Відділу за їхню жертвенну поміч а головню за те, що він може ходити так як його товариші.

Недавно одержано листа і знімку від о. Залуцького з Бразилії з просьбою допомогти дівчинці:

Марта Тарновська — 11 років, гарно говорить по-українськи та на жаль не вміє писати, бо не ходить до школи. Має нарост на хребті, що спричинив параліч ніг. Перебуває тепер в шпиталі, потребує кілька операцій і лікарі ручать, що буде ходити. На покриття коштів лікування призначено 1.600 дол.

1.

2.

3.

1. Люїз Валацкій

2. Люїз по операції

3. Марта Тарнавська у шпиталі.

ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКИМ ВТІКАЧАМ З ПОЛЬЩІ

В листопаді приїхало дві групи молодих українців до Канади, котрим пощастило виїхати щасливо з Польщі. Вони потребують нашої помічі. За згодою Екзекутиви рішення вислати зібрані гроші на ту ціль в сумі 808.00 (вісімсот вісім доларів) до Українського Комітету допомоги імігрантам в Торонто на руки п. Б. Микитюка.

Лідія Черник
референтка суспільної опіки

THE WHITE HOUSE

Office of the Press Secretary
(Greenville, South Carolina)

For Immediate Release

October 15, 1984

STATEMENT BY THE PRESIDENT

We have learned very recently of the death in a Leningrad prison hospital on October 7 of Valeriy Marchenko. Mr. Marchenko, who was only 37 years old, was one of the Soviet Union's most prominent human rights activists.

A journalist by profession, Mr. Marchenko had already served eight years in prison -- an ordeal which he barely survived. Nonetheless, this past March he was sentenced to an additional ten years of imprisonment and five years of internal exile because he had written articles criticizing the harshness of Soviet labor camps and the violations of human and national rights in the Ukraine. It is reported that an appeal by his family for amelioration of his conditions, based on his precarious health, was refused by the Soviet authorities.

We are deeply saddened and enraged by Mr. Marchenko's needless death. His brave struggle for individual liberties is an inspiration to all of us. And his death brings home the tragedy of the deteriorating human rights situation in the Soviet Union, a situation which all Americans deeply deplore.

100-ТИСЯЧНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ
з призначенням на працю організації та забезпечення її майбутнього.

В місяці листопаді 1984 р. вплинуло:

Округа Чикаго	200.00 дол.
10-ий Відділ СУА, Філядельфія, Па.....	100.00 дол.
62-ий Відділ СУА, Глен Спей, Н. Й.....	50.00 дол.
Марта і д-р Богдан Цимблїсти, Джеймбург, Н. Дж.....	50.00 дол.
В рубриці замість квітів, подяк і побажань	695.00 дол.
Разом.....	1,095.00 дол.
Досі вплинуло.....	45,894.00 дол.
Разом.....	46,989.00 дол.

УХВАЛИ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

3 — 4 листопада 1984 р.

1. Одобрено створення Фонду Жіночої Конференції ім. Оленки Савицької і Лесі Слободян на початкові витрати, зв'язані з переведенням майбутніх жіночих конференцій.

2. Одобрено влаштування Другої Жіночої Конференції "Українська Жінка у двох світах" осінню 1985 р.

3. Стверджено, що жінка відіграє важливу роль у сповільненні процесу асиміляції.

4. Підтверджено ухвали попередніх років, що фонди, здобуті працею членок СУА, можуть бути зжиті виключно на цілі СУА. Головам Округних Управ доручається наглядати над тими справами.

5. Підтверджено попередні ухвали, щоб посилити кампанію приєднання членок СУА, як до існуючих вже Відділів так і вільних членок.

6. Зобов'язати Відділи перевести в життя плачення разом членської вкладки і передплати за жур-

нал. Стреміти до 100% передплати "Нашого Життя". За зібрання передплати від членок відповідають Відділи.

7. Поширювати видання СУА.

8. Завершити збірку фонду ім. Олени Лотоцької до суми 100,000 дол. до наступної, XXI Конвенції СУА, що відбудеться у 1987 р.

9. Ширше розгорнути акцію зібрання фондів на придбання нового будинку для Українського Музею в Нью-Йорку.

10. Посилити приєднання на місцях індивідуальних членів до Українського Музею.

11. Одобрено створити Фонду Медичної Допомоги дітям і молоді.

12. Стреміти до того, щоб у членок збудилося почуття гордості з приналежності до своєї організації — Союзу Українок Америки.

Докінчення: ІСТОРИЧНА НАУКА...

мати й донька — померли в 1953 році. Докладніших відомостей не маємо, чи сталося це разом, чи жили вони вкупі, чи загинули кожна з них десь окремо.

В особі Катерини Михайлівни Грушевської наука втратила велику наукову силу: зійшла з наукового життя Катерина Махайлівна в 37 років. Вже багато вона зробила і ще більше могла зробити.

З чуток, які передавали в США, можна зробити висновок, що НКВД обвинувачувало К. М. Грушевську в "шпигунстві" на користь... Японії...

ЗГОЛОШУЙТЕСЬ В ЧЛЕНИ СУА СЬОГОДНІ

ЗАЯВА ЗГОЛОШЕННЯ

Ім'я і прізвище

Адреса

Телефон

UNWLA, 108 2ND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003

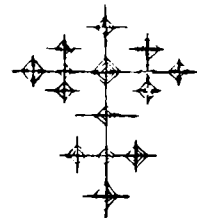
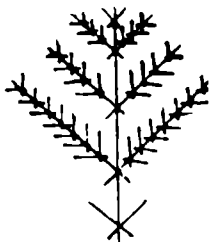
Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXVI РІК ВИДАННЯ

ГРУДЕНЬ 1984

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

У цей святочний час, коли весь український народ з радістю вітає Боже Дитячко, пересилаємо всім нашим складовим організаціям і їх членству щирі побажання. Складаємо щирий привіт усьому українському народові, що бореться з переслідуванням на рідних землях. З великим жалем та співчуттям вітаємо також жінок-в'язнів, що в тюрмі чи на засланні зустрічають Різдно Христове.

Екзекутива
Світової Федерації Українських
Жіночих Організацій

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ УПРАВИ СФУЖО

В днях від 30-го листопада до 2-го грудня 1984 р. відбулося в Торонті, Канада Засідання Управи СФУЖО. В нарадах взяли участь екзекутива, референтки і представниці складових організацій з Америки, Канади і Німеччини.

У п'ятницю, 30-го листопада, в пополудневих і вечірніх годинах нараджувалися Комісії зовнішніх зв'язків і статутова, а в нарадах фінансової комісії взяли участь всі члени Управи. Винесено цілий ряд пропозицій, які порушено опісля на пленумі нарад Управи СФУЖО.

В суботу, 1-го грудня, наради відкрила голова СФУЖО д-р Марія Квітковська, яка подала порядок нарад, що прийнято і вибрано комісії. У своєму слові, голова дала перегляд праці СФУЖО на протязі останнього року. Скарбник Ярослава Шеремета відчитала касовий звіт. Після вичерпної дискусії і звіту Контрольної Комісії, прийнято одностайно всі звіти. Референтки подали плани праці, які докладно продискутовано, зокрема конференцію у Найробі, Кенія та "Декаду Родини". Схвалено бюджет Федерації на 1985 рік.

У неділю, 2-го грудня, вислухавши Святу Літургію, членки Управи прийняли до відома звіти голів складових організацій, коротко обговорено статутів справи та прийнято цілий ряд ухвал. Наради закрила голова о год. 2-ій по полудні.

Після полуденку відбулася для членок Управи, організацій і громадянства панеля на тему "СФУЖО і зовнішня діяльність". Господарями нарад були дві канадські складові організації СФУЖО — ЛУКЖ і ОУК, які на протязі трьох днів гостили учасниць обильними і дуже смачними сніданками, полуденками і вечереями.

Докладний перебіг нарад Управи СФУЖО буде поданий в "Українці в Світі"

М. С.

СВІТОВА КОМІСІЯ ДЕКАДИ УКРАЇНСЬ КОЇ РОДИНИ

Мабуть, однією з найбільш пекучих проблем нашої доби є РОДИНА: її тривкість, чи занепад; її добробут та щастя, чи трагедія; вплив родинної атмосфери на членів родини, а тим і на суспільство.

Держави світу дискутують та працюють в напрямі поліпшення стану родини. От, наприклад, у Канаді вже в 1965 році заснували "Ваніє Інститут Родини", названий іменем тогочасного генерального губернатора Канади генерала Ваніє. Завданням цього інституту стало слідкувати за родинним життям канадців та старатися його поліпшувати.

В червні 1980 року приблизно 2000 делегатів з цілої Америки нараджувалися в Балтиморі, Лос Анджелесі та Мінніаполісі над питанням "Що таке родина", та розглядали способи, як поліпшити та скріпити структуру родини.

У вересні цього року Святіший Отець папа Іван Павло II, голова католицької Церкви, а в першій мірі польський патріот, на зустрічі з польською еміграцією в Торонті, сказав у своїй промові між іншим таке: "... Як буде здорова польська родина, буде Польща (Полонія)! Якою є родина, такою буде молода людина, яка виросте з польського коріння...". Його слова можна і треба застосувати до нашої родини та брати приклад з такого душпастиря.

Блаженніший Патріях Йосиф у своєму завіщанні сказав: "... Батьки! Християнська родина — це основа здорового суспільства, народу, нації. Це запурука їх росту і сили! І тому заповітую Вам: Збережіть, а де її розхитано, оновіть в Українському

Народі справжню християнську родину, як негаснуче вогнище життя і здоров'я Церкви і Народу..."

Згідно з постановою Пленарної Сесії СКВУ (червень 1980) і у співпраці зі СФУЖО, дня 9-го лютого 1981 проголошено ДЕКАДУ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ. З тої нагоди появилася багато статей, плянів, пропозицій.

Щоб активізувати та посилити працю для збереження української родини, в серпні ц. р. СФУЖО і СКВУ покликали СВІТОВУ КОМІСІЮ ДЕКАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ. Завданням Комісії є плянувати та координувати працю для збереження української родини поза межами України, де вона до великої міри асимілюється. Це тим більше тому, що українська родина в Україні теж переходить кризу, де русифікація та антирелігійна система старається її знищити: мішані подружжя помагають русифікації.

Комісію очолила представниця СФУЖО — п-ні Оксана Бризгун-Соколик.

Докінчення: ХРИСТІЯНІЗАЦІЯ СЕЛА

ве народне християнство — та релігія, що стала підставою народнього світогляду в пізніших століттях, аж до нинішніх днів...

... Це розвивалось тим успішніше й природніше, що сама церква за цей час значно одомашнилась. Митрополити перестали приходити з Греції. Вони спочатку вибирались з місцевих людей, а далі стали фактично призначатись польсько-литовським урядом, і на митрополію та на владицтва попадали не раз люди дуже мало обцерковлені, непомазані не то що візантійською, але навіть і нашою домашньою книжністю. Приплив греків до нашої церкви змалів, а далі й зовсім майже спинився, і до будьякого вмішування Царгороду до тутешніх церковних справ ієрархія почала ставитись неприязно. Церковна освіта й творчість, наслідком несприятливих обставин, підупала, рівень церковної книжності знизився. Через це також духовенство, навіть вище, значно зблизилось до місцевого життя, до селянського рівня, його світогляду та йшло легше й безоглядніше на всякі поступки йому й толерувало залишки старої народньої обрядовості.

З другого боку, упадок власної державности та всякі репресії, що з тим стали спадати на українську або "руську", як тоді її називали, народність, зробили з старої державної церкви свого роду національний символ: вона стала, властиво, одинокою національною установою, яка об'єднувала всі частини й усі верстви народу. Тому всі національно свідомі й активні елементи стараються обстояти її інтереси, а всім колам своєї народности, аж до найнижчих — защепити прив'язання до цієї "своєї" церкви, дати відчуття її вагу не тільки чисто релігійну, але й національну та політичну. А для цього знову ж таки треба було можливо найбільш наблизити її до всіх верств народу й наповнити національним змістом. Під цим гаслом потім і пішло наше культурно-націо-

"НАШЕ ЖИТТЯ", ГРУДЕНЬ 1984

До управи Комісії запрошується представників усіх громадських і молодечих організацій. Осідком управи Комісії буде місто Торонто. Заохочується творити клітини Комісії по осередках поселення українців

Президія СФУЖО та Секретаріат СКВУ просять проводити наших Церков, центральних громадських і молодечих організацій — активно включитися в боротьбу за УКРАЇНСЬКУ РОДИНУ! Просять всю українську пресу дати СВІТОВІЙ КОМІСІЇ ДЕКАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ ЯКНАЙБІЛЬШУ ПІДДЕРЖКУ! Заохочують теж всю українську громаду до активної співпраці в цій важливій ділянці. Зокрема просять одиниць чи групи, котрі бажать працювати в Комісії, чи може мають цікаві ідеї, а то й досвід в такій праці, зголошуватися листовно до канцелярії СКВУ, пишучи до Світової Комісії Декади Української Родини.

Поможім собі спільно!

Обновім Українську Християнську Родину!

Світова Комісія Декади Української Родини при СКВУ.

нальне відродження у XVII в. Менше свідомо й пляново це діялось і в попереднім часі.

Отже, покищо коротко констатуємо, що в XIII — XVI вв. (часи економічного й політичного занепаду України) і в XIV] XV вв. (під польсько-литовською окупацією) православна церковність на Україні: наповнялась національним змістом, ширилась серед селянства, старалась наблизитись до нього та його потреб.

Цим пояснюються успіхи християнізації української народньої маси, опанування церковними мотивами народнього життя, релігійного світогляду, обряду й творчості, що почалися в цих часах і ще більшою силою досягли під час боротьби за національну церкву в XVI] XVII віках.

Однак, це не означало з боку народ ніякого відречення від свого старого світогляду та преходу на світогляд церковний. Візантійська церковність переймалась у нас дуже довільно, з великою участю поетичного перетворення, і за поміччю такої поетичної інвенції⁴ творилась нова комбінація старого натуралістичного світогляду з православною доктриною та різними релігійними течіями, які заходили в тих часах на Україну. Цей творчий процес, очевидно, не закінчився і досі.

1. Натуралістичні чи космічні уявлення — це природні уявлення.

2. Канонічні писання — це писання, прийняті церквою; апокрифічні писання — відкинені церквою, як не правдиві або фальшиві, напр., неправдиво підписані іменем якогось святого автора, хоч своїм змістом не противні церковній вірі.

3. "Рахманський великдень" або "права середа" — це 25 день по Великодні, по церковному цей день зветься "Преполовинення": отже, це середа між Великоднем і Зеленими святами, яка святкується православною церквою.

4. Інвенція — це винахід, вигадка.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ П'ЯТЬ ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ
/КРІМ ПОНЕДІЛКА І ВІВТІРКА/
ВІД ГОД 1 — 5 ПО ПОЛ.

КОНЦЕРТ ЛІДІЇ АРТИМІВ

11-го листопада ц. р. в Елліс Таллі Голл в Лінкольн Центрі відбувся концерт, на якому виступала відома молода піаністка Лідія Артимів. Дохід з цього концерту був призначений на "Будівельний Фонд" Українського Музею. Після успішного концерту відбулося прийняття для вшанування Лідії Артимів в ресторані The Gingerman, на якому було присутніх біля 90 осіб. Д-р Богдан Цимбалістий, голова Українського Музею, подякував Лідії Артимів і вручив їй графіку Якова Гніздовського.

Після успішного концерту газета "Нью-Йорк Таймс" помістила дуже прихильну рецензію свого музичного критика Бернарда Голанда. Він з признанням висловлюється про музичну індивідуальність, якою є Лідія Артимів. Її музичний темперамент мав найкращий успіх у виконанні творів Миколи Лисенка та Василя Барвінського. Критик зазначає, що Лідія Артимів показала незвичайний музичний дар контакту з публікою, яку вміє зворушити.

ПОЖЕРТВИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

2000.00 дол. — Н. Н. в пам'ять Еви Качор
1500.00 дол. — Іванна Рожанковська
1000.00 дол. — Володимир і Анна Рак
по 750.00 дод. — Ігор Вислоцький і Марта Фаріон
750.00 дол. — д-р Андрій і д-р Татіяна Тершаковець
400.00 дол. — Олександр і Оксана Тишовницькі
200.00 дол. — Ірина Юрків
135.00 дол. — д-р Ярослав і Надія Мігайчук
100.00 до. — Ярема Попель
20.00 дол. — Марія Дигдалевич

На гостині з нагоди 55 літнього супружого ювілею п-ва Романа і Люби Раковських найближча родина зложила на **Будівельний Фонд Українського Музею 200.00 дол.** Зложили: по 75.00 дол. — Ярополк і Марія Раковські, Юліян і Ірина Охримович; 50.00 дол. — Рома і Люба Раковські.

У світлу пам'ять **Прокола Прохоренка** складають 500.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку: син Володимир з дружиною Оксаною, дочка Таня, Євгенія Рубчак, Лідія Одежинська.

Д-р Богдан Цимбалістий голова управи УМ, вручає Лідії Артимів графіку мистця Якова Гніздовського в подяку за її блискучий концерт на користь Музею.

Прийняття після концерту Лідії Артимів в ресторані The Gingerman.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XVI

DECEMBER 1984

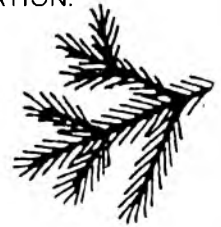
Editor: Marta Baczynsky

CHRIST IS BORN! LET US PROCLAIM HIS GLORY

IN CELEBRATION OF CHRIST'S BIRTH AND THE NEW YEAR WE EXTEND OUR SINCERE GREETINGS TO
HONORARY PRESIDENT OF UKRAINIAN WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, LIDIA BURACHYNSKA,
HONORARY MEMBERS AND TO THE GENERAL MEMBERSHIP OF OUR ORGANIZATION.

OUR THOUGHTS AND PRAYERS ON THIS GLORIOUS OCCASION
ARE WITH OUR BROTHERS AND SISTERS IN OUR NATIVE LAND,
WITH THOSE INCARCERATED, WITH THOSE IN LABOR CAMPS;
WITH ALL UKRAINIANS SCATTERED THROUGHOUT THE WORLD,
WITH ALL PEOPLE OF GOOD WILL.

WE PRAY THE NEWBORN INFANT WILL HEAR OUR PLEA AND DIRECT OUR COURSE
SO THAT WE MAY ACHIEVE OUR GREATEST AIM ON THIS EARTH —
THE FREEDOM OF OUR NATION
AND LIBERTY FOR OUR PEOPLE.

HAPPY HOLIDAY AND A JOYOUS AND HEALTHY NEW YEAR extended to ALL from the
Executive Board of U.N.W.L.A. and the editorial staff of OUR LIFE.

THE TOPIC IS LEADERSHIP

Undoubtedly, the first leader in the world was a woman. She must have been the one who initially ventured from the safety of the cave and led others to look for food, or else she delegated that task to her spouse. She also bore and raised future leaders. Industrialization changed all that, and a woman was thrust into what was until recently a male dominated society. Progress in medicine and technology in the last 30 years liberated the woman from the kitchen and diapers, creating an irreversible trend.

The United States Census Bureau and the Bureau of Labor Statistics claims that in 1980 42.6 percent of the labor force were women. Of the executive and administrative positions, 30.5 percent were held by women. It is not surprising how quickly women assumed top positions, since for thousands of years they nurtured the qualities of leadership in the everyday

ness of running a home and raising a family. Recently the job of wife and mother was estimated at an annual salary of \$42,000.

* * *

The present time which brings to light the untapped resources of feminine initiative and ability, we witness the growth of Ukrainian National Women's League of America through the efforts of its leadership and the dedication and endeavors of the Regional Councils and individual Branches.

Ultimately we look to the Branch for the success of our organization and it is there that disturbing signs manifest themselves. New members are hard to come by and new Branches are rarely formed. Attendance at general meetings is down to one-third of signed-up members, and it is very difficult to elect a Branch president. We are lucky there are many women who carry that post from one election to another, but when they

leave the experience of their office leaves with them. It is suggested that new members and Branches look to the guidance of "Leader", an essay by Lida Kramarchuk (Branch 18), in which she describes in detail the office of a Branch president. Desirable qualities in a person who assumes this office are: intelligence, thoughtfulness, education, enthusiasm, serenity, good will, optimism, courage, kindness, humor, the ability to listen to others, tolerance and tact.

* * *

Millions of women in the United States are engaged in organizations and clubs. They arrange concerts, support museums, run schools and shelters for the homeless, orphans and destitute people, fund research projects, medical projects and at times additional wings of hospitals. For these worthwhile projects women are able to raise millions of dollars yearly. Professionalism and tested methods are applied in the work they do in their organizations.

In the various literature dealing with the rudiments of organization activity, it is upheld that the most effective leader of a group is one who can best utilize the potential of her administration, yet one who is easily replaced. An effective leader takes the time to understand the individuals in her group, their needs and talents which she incorporates into the program of the organization. An effective leader also chooses one or two members of her group and grooms them as her replacements.

It is a sad fact that fewer and fewer members attend general meeting in our organization. After one or two absences, does the Branch leadership inquire why? What about motivation? How do you motivate people to actively participate in the program of the Branch? Are elections every two years effective enough to provide motivation since they bring in new people into the leadership positions with new ideas?

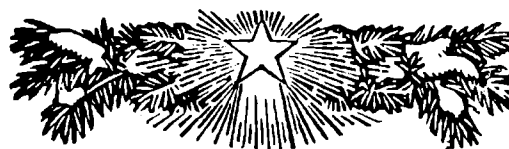
* * *

The position of leadership itself can be both beneficial and detrimental to the Branch. If the leader is fair to all and treats member in an equal manner, then there are no problems. But if the leader and a chosen few run the show, the rest of the members become bored very quickly, feel left out and neglected. The result is a no-show, no participation in the Branch.

The president of the Branch should be familiar with all the rules, regulations and the history of our organization. She should be familiar with what is happening in the Ukrainian community in general, since the work of the Branch can be closely tied to events in community life. It is recommended that Branch leaders on all levels make use of the public library where literature on the philosophy and methods of leadership are available and can be very helpful. A leader is not necessarily the most

wonderful individual under all circumstances in a group. In a Branch, as president, she is the one who makes sure that the work of the group proceeds as it should. She does not direct, but proposes. She holds the Branch together in a positive way with motivation and encouragement. She influences decisions through compromise or the vote.

(The above text represents topical selections of a speech, translated from Ukrainian which was delivered by Halyna Kolenska at the Membership Seminar held during the UNWLA's XX Convention in New York City this year. Ms. Kolenska is a member of Branch 29 in Chicago, Illinois.)

LAUGHTER

Trough my window, from the street,
I hear a woman force a laugh.
Perhaps she's sad, but I feel
The woman wants to want to laugh.

But I look at rivers of dark streets,
At street lamps' cheery heads.
All dressed in tiny caps of tin,

And to my lofty window-sill
White chestnut offer flowers...

I gaze and think of poems:
When they feel sad, may they sadden,
But let them never force a laugh
for the sincere then pull their windows shut.

LINA KOSTENKO
Translated by
D. S. Struk

ABOUT WOMEN

Its Uphill all the way...

"Despite years of progress in the workplace, American women still face job discrimination so deep and pervasive that it will be years before they begin to approach parity with male workers, experts say". This was the opening paragraph of a front page article written by William Serrin in the November 25, 1984 New York Times. Although Janet L. Norwood, United States Commissioner of Labor Statistics said that "Women clearly are doing much better than they have ever done before," Mr. Serrin proceeds to point out that looking at the big picture of the labor market, the status of women has shifted in a different direction, rather than changed over the years.

In the scientific, engineering and social science professions according to a 1983 survey by the College Placement Council, the starting salaries for both men and women were more or less on par, but the rest of the labor picture is not so well balanced. One of the problems according to Mrs. Norwood is that the majority of working women are in low-paying jobs, employed by low-paying industries such as service, retail or state and local governments. Declines in manufacturing employment have prevented women from seeking higher-paid blue collar jobs in industries such as automobiles, steel and rubber. Reorganization of work with the advent of computers, as well as the export of many textile, shoe, clothing, toy and electronics jobs usually held by women, has caused many difficulties. Mary C. Murphree, a consultant to the Federal Women's Bureau, a branch of the Department of Labor said that although new, previously non-existent jobs are being created, they are low-level word and data processing jobs.

In spite of these problems, in 1983 52.9 percent of Americans were in the labor field and according to the Bureau of Labor Statistics 7 out of every 10 jobs in 1980's and 1990's will be taken by women. Percentagewise, women have increased their ratio in some well paying jobs, as an example, bartending, from 11 to 50 percent, engineering from 1 to 6 percent or bus driving from 12 to 47 percent, and the number of women lawyers has increased — women make up about 15 percent of the total law profession. However, the high numbers appear in moderate and low-paying jobs where women account for the majority of the work force, such as secretaries 99 percent, typists 97 percent, bookkeepers and bank tellers 96 percent, cashiers 87 percent, food service workers 75 percent and elementary school teachers 82 percent.

Mr. Serrin points out that some experts are disturbed at the continuous employment of many women at low-paying jobs because a great number of women are heads of households. According to government statistics about 10 million families are without a male wage earner.

Catalyst, a research group which works to place

women on corporate boards, says that only about 8 of every 1,000 employed women hold high level executive, administrative or managerial positions.

According to the Bureau of Labor Statistics, among the occupations expected to grow the most by 1995, many are those usually held by women. They are legal assistants, computer programmers, physical therapy assistants and bank clerks.

The first women candidate

It is most pleasing to Elizabeth Griffith, author of a book entitled *The Life of Elizabeth Cady Stanton*, published by Oxford University Press, that her work made its appearance at the time Geraldine Ferraro was running for the office of the Vice President of the United States because Mrs. Stanton was the first woman political candidate in the U.S. She ran for Congress in 1866 from the 10th District in New York State. She ran as an independent and received 24 male votes, since women could not vote at that time.

For women only

The National Museum of Women's Art is expected to open in 1986 in Washington D.C. Devoted exclusively to art by women it may be the only such institution in the world, according to the American Association of Museums. Founded by Wilhelmina Holladay, art collector and philanthropist, the museum already houses approximately 100 artworks by women collected by Mrs. Holladay.

The museum, which will be housed in an architecturally stunning 1907 Masonic Temple building just a few blocks from the White House, already boasts an extensive library of books, catalogs and other material pertinent to women in art. Plans for advanced study and resource center are also being finalized, according to Patricia Kessler, volunteer coordinator of the museum.

Funded by corporation and individuals, the museum will be an independent, nonprofit institution.

The spirit of the Pacific isles

The American Museum of Natural History in New York has opened a new permanent exhibition, the Margaret Mead Hall of Pacific Peoples, which highlights the achievements of the world renowned anthropologist and displays the materials she collected during her career. Author of *Coming of Age in Samoa*, Ms. Mead has devoted most of her life to the study of the development of primitive societies in the South Pacific.

FEMINISM IN UKRAINIAN HISTORY

Ukrainian feminism, as an ideology and as an organizational principle, was saved—ironically—by the Bolsheviks. We must go forward and backward in time to see the irony of this phenomenon.

The Bolsheviks suppressed the feminists and established their own variants of women's organizations. None of the prominent Ukrainian women were in the leadership of the party *zhinviddily*. The *zhinviddily*, which were to mobilize the women for communism, were disbanded in 1930, the year that Olena Pchilka, an open critic of Bolshevik policies in Ukraine, died. Collectivization, russification, the famine and the purges completely discredited not only communism, but many aspects of socialism. Feminism freed from the socialist ideological strait jacket came to attract women.

Owing to the above, as well as to the experiences of the Ukrainian national-liberation struggle, the coming together of various organizations of Ukrainian women, and the international contact that were made through women's organizations, by 1921 Ukrainian women outside the Soviet Union were ready to form an effective women's organization. The Women's Union (Soiuz Ukrainok)—founded in western Ukraine, which was then under Poland, but representing an even larger number of Ukrainian women outside that territory—was significant in the general European context. Symptomatically, few of its members realized its singular characteristics. It was a mass organization that pursued effective and moderate programs promoting social and economic change. It brought together women of different social classes, became nationally aware and active.

For Ukrainian women, feminism was a pragmatic movement that promoted economic, personal and cultural progress. It did not challenge God, country or family. Rather, it expanded the social role of women by appealing to them to engage in enlightened service to God and country. But unlike the quasi-facist and integral-nationalist organizations—which the union denounced vehemently, openly and early—the union never lost sight of the needs of the autonomous individual.

To illustrate the type of work done by the women and the influence of feminism in Western Ukrainian society in the interwar years, it is most convenient to look at the work of Olena Simenovych Kysilevska, who died in Canada in 1954, and of Milena Rudnytska, who after 1945 tried unsuccessfully to continue the same kind of feminism in Europe, Canada and the United States.

Kysilevska, by her own account, became a feminist at the age of six, when she found out that men could vote and women could not. She was the youngest participant in the first Ukrainian women's rally in 1884. She founded and edited, in the 1920s, *Zhinocha dolia* (Women's Fate), a simply written and very effective

journal in Kolomyia, which served as a means for organizing women for over a decade. It dealt with manageable, practical subjects. Its common-sense approach was reinforced by contributions from her brother, who lived in the United States, in which he extolled the virtues of hard work for all social classes.

Kysilevska's treatment of feminism cut through the maze of subtle arguments. She argued simply that since emigration and seasonal migratory labor were no longer options open to the peasants, the only way they could survive was by more intensive and rational farming. This could be done only through the participation of educated women. Otherwise, a low standard of living, frequently reduced to bare marginal existence, would be the lot of the peasants. Education, a larger public role, and political participation for women were preconditions for effective modernization. Without a women's organization it would be impossible to reach the peasant women with the information they needed to implement more rational agricultural techniques. Kysilevska helped develop a training program for the women activists, who tirelessly travelled through the Galician countryside setting up branches of the Women's Union.

At first, Ukrainian men did not oppose the Women's Union. Indeed, some aided the effort, not because they necessarily favored equality for women, but because of economic considerations. Much of Poland's economy was controlled (if not owned) by the interwar Polish government, which allocated little of its revenues for the needs of those areas where Ukrainians lived. The Ukrainians, therefore, had to rely upon their own community organizations for basic social services. In 1921, the same year in which the Women's Union was established, the network of Ukrainian economic cooperatives started under the Austro-Hungarian Empire was centralized. The cooperatives traded extensively in dairy products and eggs, the production of which was primarily in the hands of the women in the peasant household. Unless these women could be persuaded to sell to the cooperative rather than to the local private merchants, the cooperatives had little chance for expansion. So, throughout the 1920's, the cooperatives, as well as the major cultural organization of the Ukrainians, Prosvita, assisted women's organizational efforts.

to be continued

"It is women who give birth to children... women are more than half of the world's population.. We cannot hope to create the necessary conditions for growth while leaving aside half of the human resources required for that growth."

Helvi L. Sipilä, UN Assistant Secretary-General for Social Development and Humanitarian Affairs. (1975)

THE UKRAINIAN MUSEUM: A CULTURAL EXPERIENCE

Sleighbells ring, are you listening?... Sleighbells, jingle bells, recorded bells remind us that Christmas is just around the corner. The music and the visual rich spectrum of the holiday season invites one and all to a feast of the senses. New York's sidewalk Santas are out in full force and the crowning jewel of our city's Christmas spirit, the beautiful Christmas tree at Rockefeller Center invites everyone from far and near to come and share the joy.

Downtown, at The Ukrainian Museum, there is a lot of activity in preparation for the holidays. Craft workshops are scheduled, displays are set up and an exciting selection of gift items has arrived at the Museum Shop.

THE MUSEUM SHOP

One of the pleasures and treasures of The Ukrainian Museum is its little Shop, a veritable chest of goodies to browse through and buy. Run efficiently by Chrystyna Pevny, it is the perfect place to shop for holiday gift giving.

With Christmas upon us, the Shop is especially delightful with holiday decor. Nestled in the corner of the Museum it beacons with promises of elegant, thoughtful and charming gifts. For children as well as adults, the Shop offers items that will please the recipient with the quality and the buyer with the price.

Toys galore at the Museum Shop.

So many wonderful things....

Traditional items at the Shop are cuddly, huggable teddy bears dressed in Hutzul vests and hats. The bears are white or brown and come in sizes from 3 to 18 inches. The beautifully embroidered costumes for the loveable teddies are made by members of UNWLA. The bears are so endearing they are quickly adopted, for a price, that is.

A charming corner with works of art, books and Christmas decorations at the Shop.

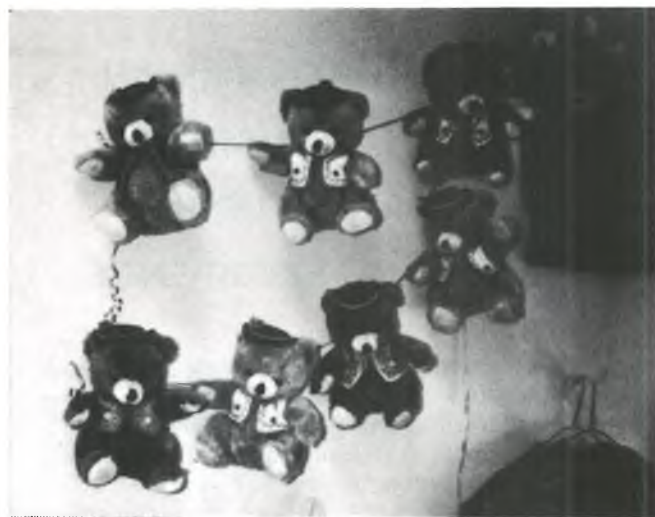
Atop the counter in the Shop is a wooden tree-type stand laddened with Christmas tree decorations. Colorful, dainty and clever in design and execution, the decorations made of straw, egg shells, paper and foil, are a wonderful addition to any collection. They are very reasonably priced.

A DIDUCH, is an important part of the Ukrainian Christmas tradition. The Shop offers these golden stalks of wheat and a wooden spoon, attractively tied with a red ribbon.

On par with every exhibition the Ukrainian Museum has issued a catalog with detailed descriptions and photos. These catalogs are excellent publications which stand on their own merits as sources of reference on the subjects they deal with. The available catalogs are: Lost Architecture of Kiev, To Preserve a Heritage, Ukrainian Embroidery Craft, Ukrainian Folk Art, Ukrainian Kilims, and Rushnyky - Ukrainian Ritual Cloths.

In addition to the catalogs the Shop carries a varied selection of books. Beautiful art books about the creativity of Victor Cymbal, painter and graphic artist, about Hnizdowsky's woodcuts, or the painting of Radysh, would be a welcome addition to any library. Ukrainian cookbooks are also available:

Other expressions of Ukrainian art, contemporary and traditional may be purchased at the Shop: woodcuts by such artists as Hnizdowsky, and Bozemsky, oil and water color paintings, as well as etchings by Nicholas Bervinchak and works by other artists. Ceramic pottery in traditional Ukrainian styles is also sold as well as beautifully designed embroidered pillows, pin-cushions, and book marks plus attractive jewelry. The shop also carries Christmas greeting cards and cards for other occasions, tote bags with the Museum's logo and plexiglass place mats with a screen printed design from a tablecloth.

Delightful teddy bears in Hutzul vests and hats await adoption at the Museum Shop.

"DIDUCH" — a Ukrainian Christmas tradition, is available at the Shop.

FRIENDLY EXCHANGE

"A Ukrainian Christmas" is the name of a feature article in the 1984 winter issue of FRIENDLY EXCHANGE, a quarterly magazine published in St. Paul, Minnesota for Farmers Insurance Group of Companies. Writer Janice Kelley, describes Ukrainian Christmas traditions encompassing the complete winter holiday cycle which begins with St. Nicholas Day, through Christmas Eve, Christmas Day and ending with Yordan (Baptism of Christ). Ms. Kelley compiled material for this article by interviewing several Ukrainians, among them Lubow Wolynetz, Director of Education at the Ukrainian Museum. The five page story is supplemented with photographs as well as recipes of several traditional Ukrainian Christmas breads such as the kolach, medivnyk and makivnyk.

JOY TO BEHOLD

For the month of December the Museum has scheduled its annual Christmas Tree Ornament Workshop. Children as well as adults will enjoy the opportunity to create a variety of ornaments made of multicolored beads, foil, paper, wire, nut shells, egg shells, colored ribbons and straw. This popular workshop allows participants to fashion angels, stars, mobiles, clowns and animals which they use to decorate their own Christmas trees at home.

A VERTEP will be on display at the workshop studio. An adaptation of a 17th century model, this is a larger version of a traveling puppet theater that was carried from town to town in Ukraine at Christmas, performing the drama of Nativity. A Christmas tree, decorated with traditional hand-made ornaments, will also grace the studio.

WELCOME

The Ukrainian Museum is a great place to visit, holiday time or any time. Its friendly staff will gladly answer questions and provide information concerning the Museum's activities. The Museum is located at 203 Second Avenue, New York, NY 10003, the telephone number is (212) 228-0110.

НЕВЖЕ Ж ЦЕ ТАК ДАЛЕКО?

Ні! 1988 рік вже дуже близько, якщо ми хочемо планувати.

Ще 1980 року виховна референтура 64-го Відділу СУА намітила плян, який схвалила XIX Конвенція СУА 1981 р., а саме: конкурс для дітей і молоді у 1000-ліття Хрищення Руси-України. Було планування, листування, заохочування аж знов прийшла вже XX Конвенція СУА 1984 року і виховна референтура Головної Управи присвятила місце для виставки кількох картин, які надійшли на конкурс, і подано знов інформації, але відгук мінімальний.

Владики наших церков одержали листи — відповіли, що тема 1000-ліття буде впроваджена до навчання. Хто ж, як не парафіяльні школи повинні заохочувати дітей до участі в конкурсі і дати їм підготовку?

СКВОР (Світова Координаційна Виховно-Освіт-

ня Рада) теж відгукнулася дуже прихильно, але треба, щоб учителі пояснювали, чому це таке важливе, щоб діти і молодь були учасниками такого конкурсу. Саме тим молодим залишиться ця гордість активної участі в так важливому ювілеї.

Коли советські видання про 1000-ліття Хрищення появилися у книгарнях в США, коли Нью Йорк Таймз подає статтю про російську школу в Нью Йорку, де вчать, що російські царі походять від Рюрика, який заснував російську державу в 862 р. — стає страшно! Що ми робимо, маючи нагоду зробити щось, що залишилося б у пам'яті молоді? Нічого!

Правда є громадський комітет, який має поважні завдання як наукові конференції, видання тощо, але для дітей і молоді це буде мало прийнятне. Що ж краще вбивається у пам'ять дітей, як не це, що вони самі виконують. Внизу ще раз подаємо умови та цілі конкурсу і додаємо, що учасники конкурсу можуть

Закінчення на стор. 30

Союз Українок Америки за ініціативою 64-го Відділу в Нью Йорку проголосив конкурс для українських дітей у цілому вільному світі. Тема конкурсу:

1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

Завдання для дітей-учасників конкурсу: в слові й образі представити цю історичну подію, а також історичні зміни, які заіснували в наслідок прийняття християнства нашими предками. Це дало б дітям заохоту і можливість вивчати історію України, плепати мову.

УМОВИ КОНКУРСУ:

Участь беруть українські діти і молодь у вільному світі між 5-им та 16-им роком життя.

В слові й образі покажуть своє знання і уяву про Хрищення Руси-України та історичні події зв'язані з цією датою.

Діти, які вивчають українську мову й історію вдома є запрошені до конкурсу.

ЦІЛЬ КОНКУРСУ:

Видати книжку з нагоди святкування цього ювілею. Поміщені в книжці праці дітей будуть подавати ім'я та прізвище дитини, вік, школу, місто та країну перебування.

Редакційна комісія буде оцінювати матеріали.

Коли почнуть приходити конкурсні матеріали, напевно можна буде побачити, що вони є відповідні, цікаві, добрі і варті уваги.

Під час святкування можна буде влаштувати виставку з усіх надісланих матеріалів.

Побажані теми для образотворчих праць:

1. Хрищення Киян у Дніпрі
2. Повалення Перуна
3. Володимир на престолі
4. Володимирів тризуб
5. Св. Володимир і св. Ольга
6. Св. апостол Андрій Первозваний благословляє київські гори
7. Печерський чернець пише літопис
8. Легенди, перекази і т. п.

Відповідаючи на питання, чому і пощо проголошений такий конкурс?

1. Щоб активно включити дітей і молодь у святкування Ювілею.
2. Щоб посилити вивчення української мови.
3. Щоб залишити тривалий документ, який буде свідчити, що ми в 1000-літніх святкуваннях звернули особливу увагу на наших дітей.

За додатковими інформаціями просимо звертатися на адресу:

SUA — Branch 64, 108 Second Ave., New York, NY 10003

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ДЖЕРЗІ

Голова Окружної Управи СУА — Ірина Чайківська

Хроніка за 1983 р.

Округа Нью-Джерзі нараховує 445 членок в 12 Відділах.

ВІДДІЛ:	ГОЛОВА:	МІСЦЕВІСТЬ:
4-ий	Н. Нинка	Нью-Брансвік
18-ий	Г. Домарацька	Пассейк
24-ий	І. Левницька	Ірвінгтон
28-ий	Е. Цяпка	Ньюарк
32-ий	А. Кальба	Ірвінгтон
61-ий	А. Роїк	Випані
65-ий	М. Цимбаліста	Нью-Брансвік
70-ий	Г. Бобиліак	Пассейк
75-ий	Р. Миськів	Ірвінгтон
86-ий	Н. Клапішак	Ньюарк
92-ий	І. Рішко	Менвіл
100-ий	Р. Теребецька	Картерет

Окружна Управа скликає щомісяця засідання, в яких беруть участь члени Управи й голови Відділів. На цих засіданнях вирішується діяльність Округи та планується праця на майбутнє. Округа є членом Українського Музею, членом Стейтової Федерації Жіночих Клубів. Округна Управа спонзорувала мистецьку виставку в "Робсон", студентському центрі університету Ратгерс в Ньюарку. Влаштується "День Союзянки" при участі всіх Відділів та "Товариський Вечір" з розваговою програмою. Рівнож Округа влаштувала міжокружну Конференцію Суспільної Опіки для Округ Нью-Джерзі, Нью-Йорк, Нової Англії і Філадельфії та брала участь у міжокружній Організаційній та Пресовій Конференції. В Окрузі діє дві світлички, а саме в 4-тім та 75-тім Відділах. Від часу створення "Фонду ім. О. Лотоцької" Округа склала 4,459.00 дол. на цей фонд. Під час Окружного З'їзду 1-го травня 1983 р. відбувся панель на тему "Проблеми Відділів і провідництва". Кілька членок Округи є в Головній Управі СУА. У підготовці для переведення ХХ Конвенції Округа брала активну участь, а саме

заступницею Конвенційного Комітету була Л. Козак, 1 членка — в Пресовій Комісії, 2 — в Бенкетовій та 2 — в Номінаційній. Видавнича Комісія Конвенційної Книжки складалася з 4 членок Округи на чолі з головою — І. Чайківською. Членки 4-го Відділу під проводом голови Н. Нинки працюють для проведення панелю на громадські теми на ХХ Конвенцію. Всі Відділи брали активну участь у відзначенні 50-ліття Великого Голоду на Україні.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РЕФЕРЕНТУРА — О. ТРЕТЯК

Відділ 18-ий: виголошуються реферати на історичні та сучасні теми, висвітлення прозірок про українське життя в Бразилії та прозірки з подорожі по Україні.

Сидять зліва: Мирося Ваньо, Геня Домарадзка — голова, Маруся Дурбак, Уляна Кобзар — заст. голови. Стоять: Дарія Рудакевич — секретарка, Лярися Герман, Оксана Кордуба — культ.-освіт. референтки, Зірка Береза — орг. референтка, Муся Мочула-Джейкенс — пресова референтка, Ліда Крамарчук — касирка, Оксана Гной — господарська референтка. Неприсутні: Оксана Богуславець, Ліда Целюх, Геня Цікало, Оріся Чучак, Дарія Фарміґа, Марта Кордуба, Анеля Касіянєнко, Марта Ключфас, Дзвінка Яцикевич — референтка сусп. опіки, Марія Кукурудза, Люба Остап'як, Ірка Савка, Оля Ставнича, Ганя Татаренко — виховна референтка.

Відділ 28-ий: існує бібліотека, яка нараховує 580 книжок, відчитано реферати про С. Крушельницьку, К. Рубчак, М. Заньковецьку. В "День Матері" Відділ відзначив 3 матері квіткою та відповідним рефератом.

Відділ 61-ий: закупив багато книжок.

Відділ 65-ий: на ширших сходах відзначено 22-го Січня, доповідь д-р Б. Цимбалістого — д-р І. Головінського "Психологічні труднощі дитячого віку", закупив книжку "Перший вінок".

Відділ 70-ий: доповідь про С. Крушельницьку, відзначення 50-ліття Голоду.

Відділ 86-ий: доповідь про виправлення помилок в американських журналах і книжках про Україну виголосив З. Онуфрик, реферат "Легальні права жінки, що захищають сучасну жінку" — адв. Н. Олесницький, "Історія СУА в прозірках" — М. Данилюк.

Сидять зліва: Лярісса Пенцак, Аня Крамарчук, Ольга Гнатейко, Дарія Курилко, Ліда Гайдучок, Катруся Воловодюк, Марія Юркевич. Стоять: Наталка Клапіщак, Леся

Стебельська, Люба Лапичак, Марія Полянська, Ярослава Жеребецька, Оксана Стеранка, Оксана Бабюк, Люба Гуралечко, Ольга Третяк, Володимира Васічко, Ірена Паславська.

Відділ 100-ий: Ю. Дитиняк відчитала реферат про Ольгу Басараб та Олену Телігу.

ІМПРЕЗОВА РЕФЕРЕНТУРА — О. ЛУКІВ

Відділ 18-ий: влаштовано маскарладу для дітей з висвітленням фільму "Робін Гут" та постановку "Колобок", пікнік для родин союзниць, їздили на український фестиваль в Голмдел, Н. Дж.

Відділ 28-ий: відбуто "Чайний вечір", висвітлено фільм "Гуцульщина" та гагілки біля церкви, авторський вечір І. Дибко і М. Щербака, слово виголосив проф. Цяпка, різдвяна зустріч з вечерею.

Відділ 61-ий: великодній базар з демонструванням писанок О. Бурачинської і І. Роїк для американської публіки в Бонтоні, Н. Дж., брав участь у міжнародному фестивалі, влаштовано св. Миколая.

Відділ 65-ий: влаштовано "Щедрівку", яка вже увійшла в традицію нашої громади, мистецьку виставку у Лівінгстон-Ратгерс Університі, відсвятковано "День батька", відзначено 50-ліття Голоду голодним обідом, а дохід вислано політ'в'язням, влаштовано обід-сходини для членок з родинами.

Відділ 70-ий: відзначено день народин найстаршої союзниці О. Хойнацької, "Свято Героїнь" спільно з Відділом ООЧСУЖ, "Лемківський Вечір" з участю І. Савицької і Хр. Карпевич. Під час "Дня Союзниці" демонстровано "Рушник-частина убору жіночої голови".

Відділ 86-ий: участь у слов'янському дні при Ратгерському університеті — виставка вишиваних подушок і показ моди "А-ля Карте" в Ромада Інн в Іст ГанOVER, Н. Дж.

Відділ 92-ий: Свят-Вечір для союзниць з родинами та для всього громадянства, де союзниці приготувляють традиційну вечерю.

Відділ 100-ий: Свят-Вечір для союзниць та громадянства, участь союзниць у підписанні прокламації з нагоди 22-го Січня у Трентоні, влаштовував мистецьку виставку у медичній фабриці "Меркс", академію в честь ген. Т. Чупринки разом з УККА, брав участь у місцевому фестивалю, влаштовуючи виставку, "Чайний вечір".

МУЗЕЙНА — І. КАЧМАРСЬКА І Н. ЗАГАЙКЕВИЧ

Відділ 18-ий: підтримує Український Музей, продає льоси, заохочує всіх стати членами Музею та висилає пожертви.

Відділ 28-ий: придбано 2 меценатів і одного добродія.

Відділ 65-ий: передано вишивки до крамнички та пожертву в сумі 100.00 дол., п-во Панкевичі пожертували 1,000.00 дол. на Музей, продавали льоси, Романишин подарувала 2 гусячі писанки.

Відділ 70-ий: продавали льоси та заохочували громадянство стати членами Музею.

Відділ 86-ий: є меценатом Музею, членка Відділу Ліда Гайдучок є співпрацівницею Музею.

Відділ 100-ий: є членом Музею.

СУСПІЛЬНА ОПІКА — О. ЗАРЕМБА

Відділ 18-ий: брали участь у міжокружній Конференції Суспільної Опіки.

Відділ 28-ий: Відділ має 1 стипендистку, а 3 членки оплачують стипендію 4 студентам, висилає гроші на сиротинець в Бразилії і Аргентині, пакунки до Європи з одягом і

харчами і з одягом до Бразилії. Закуплено ортопедичний візок на суму 642.00 дол. з цієї суми Надія Мандрусак пожертвувала 400.00 дол., висилає пакунки на Україну, утримує "Фонд Бабусі", відвідує хворих і прощає квітами на похоронах. Суспільна Опіка виплатила 3,139.28 дол. М. Цяпка пожертвувала 250.00 дол. на стипендійний фонд.

Відділ 61-ий: включався в акцію допомоги потребуючим в Бразилії.

Відділ 65-ий: збірка на "Ростика" — 175.00 дол., вислано 3 пакунки до Польщі і 3 до Бразилії. До Бразилії оплатила пакунки С. Городецька, відвідує хворих, допомагає збирати одяг для потребуючих в Польщі.

Відділ 70-ий: на "Фонд Ростика" зібрано 272.00 дол., вислано 50.00 дол. для сліпих в Клівленді, вислано пакунки: 1 до Бразилії, 8 до Польщі і 2 конверти на Україну. Відвідували хворих та придбали 2 спонзорів і 3 членки оплачують стипендії, а 1 оплатила навчання одній дитині в школі Українознавства в Пассейку.

Відділ 86-ий: опікується бабусею, утримує стипендистку у Бразилії. 5 членок є спонзорами стипендистів у Європі та Бразилії. Відділ щедро відгукнувся на допомогу "Ростикові". Вислано 82 пакунки до Європи та 3 до Бразилії. На Суспільну опіку видано 1,783.55 дол.

ГОСПОДАРСЬКА РЕФЕРЕНТУРА:

Відділ 26-ий: господарські референтки сумлінно вив'язуються зі своїх обов'язків.

Відділ 61-ий: підготовляли печиво та харчі і продавали на фестивалях.

Відділ 65-ий: господарські референтки повністю вив'язалися зі своїх обов'язків.

Відділ 70-ий: приготувляла печиво та перекуски, влаштовано продаж печива

Відділ 86-ий: влаштовуємо продаж печива та приготуємо харчі на базар.

Відділ 100-ий: вив'язується зі своїх обов'язків при потребі.

ПРЕСОВА РЕФЕРЕНТУРА — К. КУЗЬМА (ВИЇХАЛА) ЗАСТ. Н. ЗАГАЙКЕВИЧ

Відділ 28-ий: передплачує "Наше Життя" для старших пань
Відділ 61-ий: поміщена стаття в місцевій пресі з приводу збірки харчів в пам'ять 50-ліття Голоду на Україні.

Відділ 65-ий: підтримує запасний і пресовий фонд "Нашого Життя", всі членки Відділу передплачують журнал "Наше Життя", 1 членка придбала 1 позамісцеву передплатницю.

Відділ 70-ий: допис до "Свободи" про відзначення 50-ліття Голоду та про "Лемківський вечір". Відділ передплачує "Наше Життя" для сестер-катехиток.

Відділ 100-ий: в місевій газеті допис про влаштування виставки в медичній фабриці.

ДОПИСИ

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР

На протязі останніх років членки 70-го Відділу ім. В. Бобенко в Пассайку, Н. Дж. почали роз'їжджатися до інших штатів. До соняшної Фльориди виїхала активна членка І. Яремко, яка перед від'їздом займала пост секретарки у Відділі, а за нею довголітня касирка Е. Лужняк та членка-зв'язкова Т. Гурин. До Тексасу переїхала працююча заступниця господарської референтки О. Бурбан.

А ось, союзники попрощали членку, яка на протязі 26 років активно працювала, займаючи різні пости в управі Відділу, включно з головством, а також була фінансовою референткою в Окружній Управі Нью-Джерзі, О. Площанську, яка переселилася до Каліфорнії. Членки численно зібралися на прощальному вечорі. Голова Відділу Г. Бобиляк від імені всіх присутніх попрощала О. Площанську та побажала їй всього найкращого на новім поселенні. Як вдячність за довголітню працю союзники подарували О. Площанській книжку "Перший Вінок", а вона з подякою склала пожертву на суспільну опіку. Ще довго гуторили членки при каві, згадуючи прооблену працю у Відділі за останніх 26 років.

Незабаром від'їжджає до Фльориди ще одна членка Ю. Головацька, яка ніколи ні в чому не відмовляла і завжди матеріально підтримувала Відділ, як рівно ж і її чоловік О. Головацький роками довозив пошту з Централі СУА до друкарні Компютерінт в Кліфтоні, Н. Дж., чим дуже допомагав у праці редакції "Нашого Життя" та конвенційних книжок.

Щасти Боже всім бувшим членкам 70-го Відділу на нових поселеннях та з наближаючими святами — ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Пресова референтка

"ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ" — ОКРУГА ЧІКАГО

Літньою порою, немов на закінчення цілорічної діяльності — виповненої сходинами, плануваннями, імпрезами, союзники нашої Округи влаштовують зустріч свого членства — "День Союзянки".

Цьогорічний "День Союзянки" відбувся 26-го серпня на українській оселі в Равнд-Лейку близько Чікаго. Комітет приготувань очолила Валя Хринівська. Зі своїх обов'язків комітет вив'язався якнайкраще, при особливій допомозі членок свого, 101-го Відділу, який очолює Дарія Гірняк.

Був чудовий, соняшно-прозорий день. Програма почалась Службою Божою, яку в наміренні СУА відправив о. Анатолій Ситник, парох церкви св. Андрія в Еддісон, Іл. Він у своїй проповіді звернувся до членства СУА словами признання і заохоти до дальшої праці. Прегарно співав церковний хор під орудою д-р Василя Трухлого.

Після Богослуження голова Окружної Управи Евстахія Струтинська привітала представників організацій, гостей, а особливо союзнок з родинами та побажала гарного дня. Оселя ожила гомоном приятних розмов, безтурботним сміхом дітвори. Радісно зустрічались союзники, які приїхали навіть з дальше віддалених Відділів з Індіани й Вискансин. Деякі в гарних блюзках чи суконках з приміненням вишивки, а між ними завжди з найкращою вишивкою Саломія Кавка, членка 22-го Відділу.

Справно працювала кухня під керівництвом Анни Кучми, господарської референтки Окружної Управи та Слави Сенюти з 29-го Відділу. Їм допомагали також членки усіх Відділів.

Показ спортивного одягу на "Дні Союзянки — Округи Чикаго — 26-го серпня 1984 р. Стоять зліва: Роксоляна Пик, Таня Караван, Софійка Крупка-Салансик, Мартуся Кокорудз, Марина Грушецька, Богдана Хринівська, Софія Мартинюк, Мотря Кузич, Калина Грушецька, Таня Ожга.

Після обіду, на долішній площі оселі з гарним видом на озеро, розпочалась мистецько-розвагова програма, якою провела Марія Наваринська, заступниця голови Окружної Управи. Понесли звуки гітари й милозвучний спів Ліди Саєвич-Риндик та Богдана Бухвата. Вони популярні не тільки у нас у Чикаго. Цього літа вони з успіхом виступали також на Союзівці.

Здається, так недавно ми подивлялися в цій програмі показ історичних купальників, а в цьому році знову оригінальна несподіванка: показ спортивних одягів, почавши від 1920 років до сьогодні. Ту несподіванку влаштувала нам Люба Шеремета (22-ий Відділ), при допомозі Віри Трошук (29-ий Відділ). Про автентичність одягів подбали членки 6-го Відділу Марія Саєвич та Софія Мартинюк. Моделивали доні й внучки союзянок.

Відбулась також лотерія, якою заряджувала Гандзя Скуб'як (101-ий Від.), а на столі побіч "фантів", розложили до розпродажу свої гарні, барвисті фартушки молоді господині, членки наймолодшого 6-го Відділу. З приємністю хочеться відмітити, що 6-ий Відділ за неповних

два роки існування об'єднав 48 членок. З них майже всі це молоді професіоналістки. Велика заслуга в тому голови Відділу Наталки Завадович.

Вперше на "Дні Союзянки" появилася одноднівка 22-го Відділу п. нз. "Всього потроху". Одноднівку зредагувала й гарно оформила Іванна Горчинська, членка 22-го Відділу, при допомозі редакційної колегії. Крім того, можна було одержати інформативну брошуру про працю СУА.

Не забули союзянки й за своїх малят, бо в програмі були включені спортивні змагання (перегони) для старших дітей, а гри й забави для молодших. Діточою програмою займалась Люба Климкович, виховна референтка 101-го Відділу.

В цьогорічному "Дні Союзянки" особливо приємно було бачити молодих і наймолодших союзянок, які численно прибули зі своїми родинами, а своєю активною працею в приготуванні й переведенні причинились до його успіху.

Ярослава Панчук
членка 22-го Відділу

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ В ДІТРОЙТІ

Союз Українок Америки Дітройтської Округи відзначив "День Союзянки" в неділю 14-го жовтня 1984 р. в залі катедри св. Покрови в Савтфілді, який був присвячений століттю українського жіночого руху. Точно в призначений час зала вповнилася членками-союзянками й громадянством. Свято відкрила голова Окружної Управи Ліда Колодчин і привітала присутніх. Гимн Союзу Українок при фортепіановому супроводі М. Лісовської відспівали всі присутні на залі. Голова Святочного Комітету Орися Лончина представила головний стіл і представників організації та попросила о. Ігумена Вернарда Панчука, ЧСВВ провести молитву й поблагословити трапезу. Після смачного обіду слідувала святочна частина, програмою тої частини вела Рома Дигдало. Вона представила дорогу гостю д-ра Марту Богачевську-Хомяк, заступницю Голови Головної Управи Союзу Українок, коротко подала її біографію й попросила до святочного слова.

Д-р Марта Богачевська-Хомяк в своєму святочному слові дуже цікаво й широко, двома мовами на переміну, розвинула початок, розвиток і ріст українського жіночого руху до сьогоднішніх днів. Головною ціллю Наталії Кобринської було здобути для жінок право на освіту й

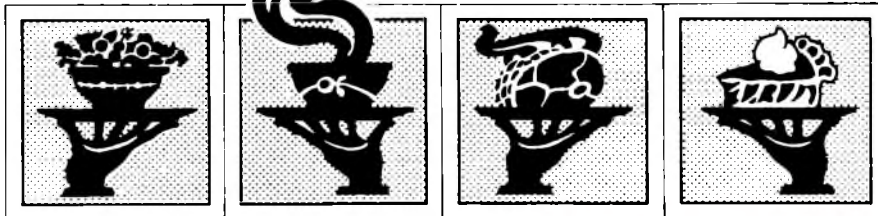
працю, а також втягнути потенціальної сили жінок до загального громадського життя. І хоч початки були тяжкі, треба було поборювати зневіру таки серед самого жіноцтва, то ідея руху не завмерла, а скоро почала розвиватися й поширюватися і з часом захопила всі верстви нашого жіноцтва, так що 1930 роках не було жінки, яка не була би членкою Союзу Українок, або яка не знала би що то є Союз Українок. Під теперішню пору в цілому світі (крім жінок в УРСР) знаходиться Союз Українок, які є об'єднані в одну жіночу організацію С.Ф.У.Ж.О. Після закінчення святочного слова, що було цінною атракцією і центром цілого свята, д-р Марта Богачевська-Хомяк у заступстві д-ра Марії Квітківської, голови СФУЖО, привітала учасниць жіночого Конгресу, що відбувся в Станиславові 1934 року, а саме Ольгу Климкович-Савчак, Емілію Бобяк, Броніславу Лису, Марію Гриньків-Зубаль.

Також відзначено поодинокі Відділи, що придбали нових членок. Нових членок представила Орися Лончина.

В мистецько-розваговій частині виступав ансамбль "Троянди" в складі: Оля Денисенко, Оксана Урбан, Ліліяна Югас, Христина Шумейко, Ліда Врублівська під мистецьким керівництвом Петра Потапенка, який відспівав в'язанку

Докінчення на стор. 31

наше харчування

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

КОЛАЧ

З надходячими святами у кожній з нас зростає почуття повинності шукати за нашими традиціями, які в часі різдвяних свят звичайно кінчаються на Святому Вечорі. А саме двадцять страв — всі вони пісні, на середині стола розкішно виплетений колач і теж як і всі страви, обов'язково пісний.

Дуже часто забуваємо, що після Святого Вечора, приходять три дні свят, які ми, за нашими церковними і народними традиціями, є зобов'язані святкувати. Ці три дні вже не є пісні — в ці дні наша господиня старається подавати своїй родині і гостям харчі багатші, ніж на Святий Вечір. На ці дні навіть колач печеться з багатшого тіста на яйцях і солодкий.

Нижче поданий припис є трошки змінений і достосований до наших обставин.

КОЛАЧ:

- 2 торбинки сухих дріжджів**
- ¼ горн. теплої води**
- 2 ложки ясно-жовтого цукру**
- 8 гор. (2 lbs) просіяного борошна**
- терта шкірка з одної цитрини**
- ½ lbs несоленого масла**
- 4 жовтки вбиті**
- 1 горн. ясно-жовтого цукру**
- 1 горн. теплих вершків**
- 1 горн. [приблизно] тепломо молока**
- 1 горн. родзинок**
- ½ горн. краєвих м'ягдалів**
- 1 жовток**
- 2 ложки вершків (солодка сметанка)**

Дріжджі розпустити в теплій воді і додати дві ложки цукру. До просіяного борошна додати терту шкірку з цитрини і вимішати разом. До борошна додати масло і посікти разом. До вбитих жовтків додати цукор і теплі вершки. В борошні зробити заглиблення і туди влити жовтки з вершками і розпушені дріжджі. Змішувати докладно, додаючи тепле молоко, щоб тісто було досить тверде. Ще місити 5 хвилин, а згодом накрити стирочкою і залишити в теплому місці поки не виросте подвійно. Додати родзинки і м'ягдали, перемісити ще раз та дати відпочити 10 хвилин.

На посипаній борошном великій стільниці, поділити тісто на дві рівні частини. Одну з тих частин поділити на чотири рівні частини, а другу на п'ять рівних частин. Всі ці дев'ять кусників тіста викачати в довгі валочки (посередині можуть бути трошки

грубші) приблизно тої самої довжини та залишити на стільниці 20 хвилин.

Спершу сплести 4 перших валочки та покласти цей колач на лист, на якому є покладений пергаментовий папір легко змащений несоленим маслом. Притрусити колач легко борошном. Далше сплести другий колач зі слідуєчих трьох валочків і покласти його на попередній, знову притрусити борошном. Залишених два валочки скрутити як шнурок і примістити на верху колача. Борошно, яким пересипаємо колачки, помагає їм втриматися один на одному. Нехай тепер колач знову росте, щоб доріс майже подвійної величини. Піч нагріти до 375°F. Пекти в нагрітій печі 30 хвилин. Змішати жовток з двома ложками вершків і цим змастити колач та вставити назад до печі на додаткових 20 хвилин. Якщо колач заскоро припікається температуру знизити до 325°F.

Докінчення: НЕВЖЕ Ж ЦЕ...

теж написати у мові країни їхнього поселення на тему: "Що я можу розказати моїм товаришам про 1000-ліття Хрищення Руси-України? або "Що таке Русь, а що Росія?"

Треба подумати, чи крім браку охоти до плянування, причиною незацікавлення є може байдужість?

Чи не буде у нас докорів сумління, що ми стояли осторонь?

Чи треба пригадати, що всі Відділи США одержали інформативний листок про конкурс? Може і треба!

І може знов весь тягар відповідальності за виховання дітей впаде на дім, на мамів та бабусь, бо на них покладаємо усі надії. **Христя Навроцька**

ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

27-го і 28-го жовтня ц. р., у першу річницю смерті, відбулися панахиди за душу нашої дорогої секретарки, членки 23-го Відділу СУА **бл. п. Люби Стеци**, яка брала активну участь у праці Відділу на протязі 5 років. Іван Стеца з родиною запросили на поминальний обід усіх членок 23-го Відділу та парафіян, на якому голова 23-го Відділу Люба Петрик закликала присутніх скласти добровільні датки на 100-тисячний Фонд ім. Олени Лотоцької у пам'ять Люби Стеци. Збірка принесла на цю ціль 200.00 дол. Збіркою зайнялися Надя Свистун, Катерина Хом'як і Гелен Дворянин. Нижче подаємо листу жертводавців:

по 10.00 дол. — п-во Добридень, Возняк, Сенюхи, Декало, Панашук.

по 6.00 до. — Л. Петрик.

по 5.00 дол. — п-во Гумен'як, Свистун, Зарицький, Матрацек, Грицай, Ярош, К. Хом'як, . Месеренко, Л. Петрашук, М. Ціко, А Верста, С. Гудзінські, А. Кізбей, Войтович, Г. Дворянин, М. Слупецька, п-во Кінаш.

по 3.00 дол.: — А. Провальна, Т. Темочко, М. Лепещак.

по 2.00 дол.: — І. Терлецький, М. Цап, М. Денесюк, А. Кисс

по 1.00 дол.: — Т. Дубрівна, Головка, Бойко.

Разом 165.00 дол. До цієї суми родина І. Стеца додала **35.00 дол. разом — 200.00 дол.**

В світлу пам'ять нашої незабутньої почесної членки **бл. п. Людмили Сердюк** пересилаємо наші вислови глибокого співчуття, чоловікові сотникові Василеві й Родині, а, як нев'янучий вінок на її свіжу могилу 11-ий Відділ СУА в Трентоні, Н. Дж. перевів збірку на фонд ім. Олени Лотоцької, яка дала **450.00 дол.**

по 25.00 дол.: — 11-ий Відділ СУА, 19-ий Відділ СУА

по 20.00 дол.: — Ярослава Лабка, Люба Мриглоцька, Богданна і Мирон Осадца, Емілія Панасюк, Наталія Даниленко, Мирослава Глушок, Надія Юрчинська, Дарія Самотулка.

по 10.00 дол.: — Надія і Роман Гулай, Романа Мицик, М. Веремієнко Ольга і Адам Джаман, Софія й Іван Головка, Оксана й Іван Микитин, Віра й Іван Яскір, Лідія Кий, Марія Савула, Ліда і Ярослав Кіржецькі, Евдокія-Дичко-Блавацька, Юстина Надрага, Стефанія і Еврен Гец, Ольга Дубик, Галина й Іван Костюки, Володимир і Уляна Коропей, Туся Бойцун, Теодозій Сендзік, Марійка Мицик, Леся і Роман Городиські, Марія Городиська, Надія й Іван Гафткович, Таня і Надя Фат

по 5.00 дол.: — Анна Сенкович, Василина Микитин

Разом: **450.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу прихильниці нашого відділу **бл. п. Олени Півко** (дружини заслуженого бандуриста п. Тимофія Півка) складаємо **25.00 до.** на Фонд ім. Олени Лотоцької

**Управа і Членки 81-го Відділу СУА
в Дітройті**

Докінчення: ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ...

українських пісень при акомпаньяменті Нусі Калинич. Вірш "Жінка" Л. Кузьменка виголосила Оленка Капитяк. Присутні з приємністю слухали всі точки й щиро оплескували. Ціла імпреза була дуже успішна, тривала недовго, а в ній брали участь всі Відділи Союзу Українок Америки Дітройської Округи.

Марія Зубаль

Неприйнятий гонорар за допис до "Нашого Життя"
10.00 дол. складаю на Фонд ім. Олени Лотоцької

Христя Навроцька

Замість квітів на свіжу могилу нашої колишньої членки **бл. п. Тамари Омелюсік** складаємо **10.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької

20-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

1000.00 дол. — Михайло Пирський

по 500.00 дол. — Ольга Муссаковська, Ричард Світлик, Марія Холевчук

150.00 дол. — 102-ий Відділ СУА

по 100.00 дол. — Осип і Галина Сміндак, Славка Старощук, Іванна і Стефан Рожанковські

77.00 дол. — Ірина Дорошак

58.00 дол. — Стефа Челеська

по 50.00 дол. — Михайло Бережинський, Любов Прончик, Марія Камінська, Мирослава Стахів (як неприйнятий гонорар від 13-го Відділу СУА за влаштування виставки та доповідь про українську вишивку), Ігор Гуцменюк, Лідія Лопатинська, 6-ий Відділ СУА

по 25.00 дол. — д-р Юрій Остапюк, д-р Ярослав і Ярослава Панчук

по 10.00 дол. — Стефанія Нагірняк, Ольга Плаксі

В світлу пам'ять Івана Оленського зложили:

400.00 дол. — Марія Оленська, проф. Володимир і Аркадія Петришин

100.00 дол. — Мирон і Ольга Гнатейко

по 50.00 дол. — Богдан і Анна Бойчук, Іван і Наталія Коропечкі, Ярослав і Віра Криштальські, д-р Богдан Цимбалістий

35.00 дол. — Іларіон і Рома Чолган

по 25.00 дол. — Зенон і Оксана Бабюк, Тарас і Ольга Гунчак, Юрій і Валентина Кузьмич, Олександр і Іванна Нічка, Осип і Ярослав Гапій, Олег і Ірина Федішин, Іван і Марія Файзер

по 20.00 дол. — Василь і Марія Петришин, Сильвестер і Анна Петруняк, Зенон і Віра Салевич

10.00 дол. — Михайло і Анастасія Бойцун

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

В пам'ять нашої найдорожчої мами св. п. **Олени Блавацької** зібрано на Український Музей **425.00 дол.** Зложили **по 100.00 дол.** — д-р Ігор Лемішка, д-р Роман і д-р Ірина Коструб'як, д-р Олег і д-р Іванна Ратич; **50.00 дол.** — інж. Іван Савка; **30.00 дол.** — інж. Ростислав і Олена Ратич; **25.00 дол.** — інж. Роман і Ярослава Ракочі; **20.00 дол.** — Любомир і Анна Ратичі.

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої приятельки св. п. **Олени Головацької** складаю **50.00 дол.** На Український Музей.

В. Сорока

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. Ярослава Білинського** складаю **30.00 дол.** на Український Музей.

Неоніля Гордієнко

"НАШЕ ЖИТТЯ"

Показчик до ХІ річника [1984 р.]

Пояснення: Показчик розділений на дві частини:

I. Предметний

II. Авторський

В показчику подані нумерації окремих чисел журналіве і сторінок (ч. 2: ст. 5-6) в такій формі 2:5-6.

Пояснення деяких скорочень: рис. — рисунок; обкл. — обкладинка.

I. ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК

АРХЕОЛОГІЯ

Дещо про українські венери в доісторичній добі. о. Ю. Шумовський. 11:14-15

АРХІВИ

Архів українського жіночого руху. І. Рожанковська. 3-4:5+

ВИХОВАННЯ

А, може, таки виховувати батьків? О-КА. 1:11
Причини денационалізації та роля казки в житті дитини. О. Гаєцька. 9-10:6-8

ВИШИВКА

Бойківські взори. О. Трачук (рис.). 9-10:обкл.
Вуставка жіночих сорочок. Низинка. Гуцульщина. О. Трачук (рис.) 5-6:52, обкл.
Вуставка і манжет жіночої сорочки. Низинка. Покуття. О. Трачук (рис.) 1:27, обкл.
Горішній і долішній взір жіночої сорочки. Низинка. Покуття. О. Трачук (рис.) 3-4:68, обкл.
Давнє київське вбрання. 5-6:36
"Калина з вишеньками". Взір уставки жіночої сорочки. Сокальщина. О. Трачук (рис.) 2:обкл.
Полтавські взори (пазуха, пітичка і уставка жіночої сорочки). О. Трачук (рис.) 12:обкл.
Скатерть до церкви. М. Винницька (рис.) 2:23

ГОРОДНИЦТВО

Помідори. Наталка. 2:24
Практичні поради Наталки. Наталка. 2:29
Серед квітів і зелені. Наталка. 2:28

ЖІНКИ

Джералдін Ферраро. І.М.К. 9-10:13
Елінон Рузвельт, 1884-1984. О. Процюк. 11:13
Матері і дочки. О-КА. 2:10
На свято жінки. Є. Сверстюк. 3-4:2-4
У день української матері. Ф. Любинецька. 5-6:4
У нашої сеньйорки. О. Шепарович. 3-4:20-21
Українські жінки в науці. Л. Дражевська. 3-4:17-19

Відзначення

Жінка професіоналіст 1983 року — Лідія Білинська Лазуренко. І. Козак. 1:14+

Жінки відзначені за непересічні професійні досягнення:

Волинець, Рената Богданна. 5-6:14
Гадзевич, Рома Сохан. 5-6:14
Кігічак, Люба. 5-6:15
Климишин, Александра Марія Уляна. 5-6:15
Мекконнел, Надія Комарницька. 5-6:15
Микита, Ляриса. 5-6:16
Мотиль, Марія Роксоляна. 5-6:16
Нинка, Надія М. 5-6:16
Петравскас, Галина Сливинська. 5-6:17
Русин, Дарія Г. 5-6:17

Економічне становище

Фінансова криза. М. Шиприкевич. 2:9+

Конгреси

"Бунт молодих". О. Лемеха Луцька. 5-6:18-19+
Величавий з'їзд Союзу Українок Карпатської України, 1937 року. К. Мурашко. 3-4:33-34.
Перший всеукраїнський жіночий конгрес. 3-4:27-28
Праця й участь жіночої молоді Станиславова в Українському Жіночому Конгресі, 1933 року. О. Лемеха Луцька. 3-4:29-31+

Преса

Жіноча преса. Л. Бурачинська. 3-4:14-16+

ЖІНКИ ВОЯКИ

Дівчата-бойовики у розстрільній. Ф. Мольнар. 3-4:42-43
Жінка в УПА. М. Пискір. 3-4:49-51
Жінки-героїні в армії Української Народної Республіки (про Галю Мазуренко). Н.Х. 5-6:5
Третя чета. С. Галечко. 3-4:43-44
УВО-ОУН, 1920-50 роки. Д. Ребет. 3-4:45-48

ЖІНКИ ІСТОРИКИ

Історична наука в Україні за советської доби та доля істориків (про Катерину М. Грушевську). Н. Полонська-Василенко. 12:6+

ЖІНКИ МИСТЦІ

Мавка-спогад (Марійка Слюзарівна). Я. Климовський. 5-6:24-25
Марія Дольницька. П. Ковжун. 11:10-12
Марта Кульчицька Андрюк. І. Кашубинська. 1:15
Мистець-Галина Мазела. М.М. 2:4-6
Оксана Петрусенко. О.Л. 5-6:21-22

ЖІНКИ ПИСЬМЕННИЦІ

Марко Вовчок і її "Хрищений батько". О. Ю. Копач. 12:7-9.

ЖІНКИ СТУДЕНТКИ

Наші ґрадуантки (Христя Ракоча). 9-10:34

ЖІНОЧИЙ РУХ

Архів Українського жіночого руху. І. Рожанковська. 3-4:5+
Кружок українських дівчат. О. Бережницька-Будзова. 3-4:24-26; 5-6:20
Міжнародня Рада Жінок (National Council of Women). М. Богачевська-Хомяк. 9-10:16
Мілена Рудницька. 3-4:23
Почався від самовара. Р. Богачевська. 3-4:54-55; 5-6:23
Про жіночий рух в новіших часах. Н. Кобринська. 3-4:8-13
Слово голови СУА Іванни Рожанковської. 7-8:1-5
Українським жіночим організаціям — 100! М. Богачевська-Хомяк. 3-4:6-7+

ЖІНОЧІ КОНФЕРЕНЦІЇ

Пожертви на постійний меморіальний фонд ім. Оленки Савицької. 9-10:41; 11:34
Фонд Жіночої Конференції ім. Оленки Савицької і Лесі Слободян. 9-10:18

ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Жіноча секція Просвіти у Кракові. І. Рожанковська. 3-4:32+
Новостворена писанчарська асоціація. Е. Бовкаловська
Мазела. 11:33

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО):

Вісті

1:21-23; 7-8:21-24; 12:16+

Дописи складових організацій

Активність жінок у Курітібі. 7-8:22
Видання складових організацій СФУЖО. 7-8:23
Нова радіограма в Сіднею. 7-8:22
Українське жіноче товариство-Швайцарія. 7-8:22

Союз Українок Америки (СУА)

Союз українок — мій "приватний ворог". О. Кузьмович. 3-
4:22-23

Вісті з централі

1:18-20; 2:18-19; 7-8:16-20; 9-10:15-16; 11:16-17+; 12:13-15

Дописи відділів і округ

- 11-ий:** Вшанував пам'ять св.п. Патріярха Йосифа. 11:32
17-ий: Вшанування заслуженої Союзянки. 5-6:43-44
21-ий: Відзначення 50-их роковин Великого Голоду на
Україні. 1:30
23-ий: Традиційна Свята Вечеря. 5-6:44
Ювілей 50-ліття 23-го відділу СУА ім. О. Басараб.
2:27
28-ий: Поцілунок подяки. 2:26
Прощання Катерини Кузьми. 2:29
33-ий: Марта Кульчицька Андрюк. 1:15
49-ий: Квітня неділя. 7-8:40
55-ий: 25-ий ювілей. 5-6:44-45
59-ий: Голодний обід в Балтімор. 1:30
Запустний вечір. 7-8:39
Свято Матері і ювілей почесної членки. 7-8:40
63-ий: Вишивані вечерниці. 2:29
64-ий: Невже це так далеко? 12:19+
70-ий: Найстарша союзянка відділу. 1:30
Прощальний вечір. 12:28
71-ий: Виставка українського народнього мистецтва. 7-
8:40
75-ий: Клуб сеньорів при церкві св. Івана Христителя.
11:32
76-ий: Авторський вечір Лесі Храпливої та Ніни Мудрик-
Мриць в Дітройті. 7-8:39
78-ий: 20-річчя відділу. 5-6:45
82-ий: Вітаємо почесну членку відділу. 9-10:34
83-ий: Як створився "Ляльковий театр" відділу. 12:12
84-ий: Літературний вечір "Ганна Черинь-мандрівниця".
2:29
89-ий: Закінчення учбового року Школи Українознав-
ства в Кергонксоні. 2:28
96-ий: Вишивані вечерниці. 2:29
Дітройт: День Союзянки. 12:29+
Конкурс на найкращу писанку. 3-4:62
Чикаго: День Союзянки. 12:28-29

Конвенції

Відзначені відділи. 7-8:11
Двадцята Конвенція СУА. 5-6:34
Дещо з вражень з XX Конвенції СУА. Л. Дражевська. 7-8:6-7
Запитник Організаційного Комітету панелю "Майбутнє
української спільноти". 3-4:57-60

Нововибрана головна управа СУА, 1984-1987. 7-8:10
Почесні членки Союзу Українок Америки. 5-6:12-13
Пресова комісія XX Конвенції СУА. 9-10:10-11
Привіти. 7-8:2-6
Резолюції XX Конвенції СУА. 9-10:3-5
Слово голови СУА Іванни Рожанковської. 7-8:1-5
У XX Конвенцію СУА. І. Рожанковська. 5-6:1

Конкурси

Проголошення конкурсу на стипендії з фонду СУА ім. Еви
Шташків. 1:10
1000-ліття Хрищення Руси-України. 12:18

Пожертви

У цій рубриці поміщуємо пожертви на Пресовий фонд,
Фонд ім. О. Лотоцької, стипендії, суспільну опіку і "За-
мість квітів". 1:15, 18-20, 23, 32; 2:18-19, 31, 36-37; 3-4:61-
64; 5-6:34, 45, 48-49; 7-8:17, 19-20; 9-10:38-42; 11:34-36;
12:14-15+

Річні збори

Відділ

1	5-6:обкл.
3	3:22
21	5-6:обкл.
24	5-6:обкл.
47	2:22
54	5-6:обкл.
64	7-8:45
79	2:37
93	11:32
120	7-8:45

Хроніка округ

Дітройт: 7-8:35-38
Нова Англія: 9-10:32-33
Нью-Джерзі: 12:26-28
Нью-Йорк: 9-10:27-32
Північний Нью-Йорк: 5-6:39-42
Філадельфія: 11:28-31
Чикаго: 7-8:32-35

Хроніка відділів поза округами

Відділ

3	2:25
17	1:29
38	5-6:42-43
107	7-8:39
118	2:25-26

ІСТОРИКИ

50-ліття смерти академіка М. Грушевського. 12:4

КОЛЯДИ

Ой чи ви спите, господареньку? 12:3
Що в полі, полі, близько дорозі. 12:3

КОНГРЕСИ

На маргінесі IV СКВУ. І. Рожанковська. 1:3-4

КУХОВАРСТВО

Гарбуз. Л. Гриців. 9-10:35
Колач. Л. Гриців. 12:30
Різдвяні медівники. Л. Гриців. 11:31
Тістечка. Л. Гриців. 2:24
Три солодкі булки. Л. Гриців. 1:28

ЛІТЕРАТУРНІ ІМПРЕЗИ

Марта Тарнавська про свою творчість. І. Дурбак. 1:11

ЛІТЕРАТУРНІ НАГОРОДИ

Нагороди конкурсу фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих. 1:14;
7-8:24

МОДА

Мода — а боротьба за рівноправність. УНА. 5-6:37-38

НАРОДНЯ МЕДИЦИНА

Лікарська книжечка з 1788 року о.о. Василян у Почаєві. І.
Сеньків. 5-6:33+

МИСТЦІ

Михайло Стафіняк — лемківський різьбар. 1:5

НАШИМ МАЛЯТАМ

Вірші

Вивірка. М. Щербак. 5-6:50
Добрий схов. М. Щербак. 2:35
Друге місце. Г. Бойко. 2:34
Зимова пісенька. Л. Глібов. 1:34
Кричу-мовчу. Р. Завадович. 2:34
Молитва за маму. Р. Завадович. 5-6:50
Скляр. Г. Люлько. 1:34
Травень. В. Крищенко. 5-6:51
У садку. К. Журба. 1:34
Хто із нас додержав слова? Г. Чернобицька. 5-6:51

Казки

Писанка для Оленки (великодня казка). І. Керницький. 3-
4:66-67

Оповідання

Синичка. Д. Герасимчук. 1:35

П'єси

Ялинка двох зірок. О. Гаєцька. 12:10-12

Скоромовки

Сніжок. К. Денченко. 1:34

ОПОВІДАННЯ

Відплата (воєнний білет ч. 1.217.838). В. Кострицький. 1:16-17
Казка різдвяної ночі. Ф.Л. 1:4
Колядники. В. Вовк. 12:2
"Па, па, Циган!" Оксана. 2:16
Стежка до мами. О. Мостович. 5-6:10-11+

ПОЕЗІЯ

Виростала і я на землі. Н. Ливицька Холодна. 7-8:14
Відповідь. О. Теліга. 3-4:16
Давно затерся слід копит. О. Лятуринська. 3-4:51
Єрихонська рожа. Д. Чайка. 3-4:53
З новим роком. І. Франко. 1:1
Залізний хрест. Г. Мазуренко. 5-6:5
І скаже світ. Л. Костенко. 9-10:14
Квартет дитинства. М. Голод. 5-6:5
Коли в небі вдарить грім. М. Руденко. 1:8
Кривавим листом. Б. Кравців. 11:2
Кухонна романтика. Н. Ливицька Холодна. 3-4:16
Листопад. С. Гординський. 11:2
Листопад. Р. Купчинський. 11:2
Моя душа. О. Теліга. 3-4:16
На все є час. Л. Костенко. 9-10:14
На Шевченковій могилі. О. Пчілка. 3-4:34
Нововрічне. 1984. Н. Ливицька Холодна. 3-4:16
Ну, навіщо стільки заліза? М. Руденко. 1:9
Пам'яті Алли Горської (уривки). В. Стус. 11:8
Перед портретом жінки з дитиною. Л. Костенко. 9-10:14
Перший вінок. О. Пчілка. 3-4:13
Пісні минулого. О. Пчілка. 3-4:13

A Place to Die. М. Чиж-Мариняк. 2:15
Сестра партизана. Діма. 3-4:48
Синові. В. Стус. 2:2
Срібний вершник. В. Сосюра. 1:2
Схід сонця. М. Руденко. 1:8
Український лев. В. Симоненко. 11:2

ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ, ПЕРЕСЛІДУВАННІ

Вітаємо з уродинами. 1:9
Звернення до людей доброї волі. Закордонне Представ-
ництво Української Гельсінської Групи. 5-6:9, 11:9+
На хресті за вільне слово. (Микола Руденко). Н. Світлична.
1:8
Привітайте тих, що народилися. 2:11
Радянська система концтаборів перед судом світу (уривок
із свідчень). Я. Ковальська. 3-4:53

ПОСМРЕТНІ ЗГАДКИ

Бараник, Ольга. 5-6:46
Бондар, Павліна. 9-10:37
Бузань, Вікторія. 9-10:36-37
Ведмідь, Анна. 9-10:37
Ганін, Марія. 7-8:44
Ганьківська, Ганна. 7-8:23
Гарбова, Марія. 2:30
Залеський, Осип. 9-10:36
Захарченко, Розина. 7-8:45. 11:обкл.
Кізін-Літинська, Ольга. 7-8:44
Клепарчук, Марія. 2:30
Ковалів, Леся. 1:10
Королошин, Анастасія. 2:30-31
Крушельницька, Марія. 3-4:63
Левицька, Ярославна. 7-8:44
Лукашевська, Оленка. 12:28
Микитинська, Анна. 11:обкл.
Мудра, Іванна Ярославна. 5-6:47-48
Наконечна, Анна. 5-6:47
Никифоряк, Анна. 7-8:44
Никорук, Марія. 2:30
Пастернак, Анна. 1:31
Пашкевич, Стефанія. 5-6:22
Пиндик, Ева. 2:30
Рубінець, Софія. 12:28
Савка, Катерина. 7-8:44
Скоробогата, Кіра. 1:31
Стеца, Люба. 1:31
Стругинська, Марія. 7-8:22
Талан, Ангелла. 5-6:46-47
Ткачинська, Віра. 9-10:36
Ухнят, Анна. 9-10:37
Чиж-Мариняк, Марія. 1:12

РЕДАКЦІЙНІ СТАТТІ

Вслід за історичною пам'яттю. У.Л. 3-4:1
Ти і я одного роду. У.Л. 1:1
Якою міркою важити успіхи? У.Л. 2:1

РЕЦЕНЗІЇ

Історія української іміграції в Америці: збереження куль-
турної спадщини. М. Богачевська-Хомяк. 9-10:17
Нова книжечка для дітей — Літо. В. Ведмедик-Кап. 12:19
Пісня України, пластинка "Дума". О. Мостович. 2:13
Читаючи "Перший вінок". П. Одарченко. 7-8:13-14

РОДИНА

На сторожі родинного свята. 12:3

Родина в демократичних державах вільного світу — знівечена родина в СРСР. М. Чиж-Мариняк. 1:12+, 2:14-15
Світова комісія декади української родини. Світова Комісія Декади Української Родини при СКВУ. 12:16-17
Український родинний дім 80-их років. Ф. Любинецька. 2:3

СВІТОВА ВІЙНА I

Допомога праця

До жінок всього світа! Союз Українок, Камянець. 5-6:19
Ратуйте нещасних братів! Самаританська Секція Українського Горожанського Комітету у Львові. 5-6:19
Український Червоний Хрест в Америці. 5-6:19

СПОГАДИ

Бджолячий фейлетон. А.Г. Горбач. 7-8:15
Зустріч. М. Пискір. 3-4:52-53
Мої спомини про предмет музейних збірок. мит. А. Шептицький. 11:4-7
Спогади про Михайла Драгоманова. О. Пчілка. 7-8:14+

СТИПЕНДІЇ

Проголошення конкурсу на стипендії з фонду СУА ім. Еви Сташків. 1:10

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Музей влаштував товариську зустріч. 1:6

Виставки

Виставка графіки Ніколаса Миколи Бервінчака. 7-8:25
Виставка офортів Бервінчака. 11:20

Дарунки

У цій рубриці поміщуємо дарунки: експонати, книжки і дрібні речі для крамнички. 2:8; 5-6:35

Концерти

Лідія Артимів. 12:18

Курси

Починаються курси дереворізьби і вишивання. 1:7

Пожертви

У цій рубриці поміщуємо пожертви на будівельний фонд і "Замість квітів". 1:6, 7, 20, 23, 32-33; 2:7-8, 32-33; 3-4:64-65, 69; 5-6:35; 7-8:25-26, 41-43; 9-10:43-44; 11:17, 19, 34; 12:18+

УКРАЇНЦІ В США

Біологічне та культурне самозбереження української спільноти на поселенні. Т. Самотулка. 9-10:8-9
На сторожі родинного свята. 12:3

ХРИСТІАНСТВО

Християнство на Україні

Пам'ятка 900-ліття християнства Руси-України та її тло. Г. Степан. 5-6:6-9
Християнізація села. М. Грушевський. 12:4-5+

ЦЕРКОВНІ ПРОВІДНИКИ

Українська Католицька Церква

Привіт від СУА з нагоди 92-их уродин. 2:1

II. АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Бережницька-Будзова, Олена. Кружок українських дівчат. 3-4:24-26; 5-6:20
Бовкаловська Мазепа, Е. Лист Союзу Українок Бразилії. 11:33
Богачевська, Ростислава. Почалося від самовара. 3-4:54-55; 5-6:23

Богачевська-Хомяк, Марта. Історія української іміграції в Америці: збереження культурної спадщини. 9-10:17
Міжнародна Рада Жінок. (National Council of Women). 9-10:16

Українським жіночим організаціям! — 100! 3-4:6-7+

Бойко, Грицько. Друге місце. 2:34

Бурчинська, Лідія. Жіноча преса. 3-4:14-16

Ведмедик-Кап, Віра. Нова книжечка для дітей Літо. 12:15
Вовк, Віра. Колядки. 12:2

Гаєцька, Ольга. Причини денаціоналізації та роля казки в житті дитини. 9-10:6-8

Ялинка двох зірок. 12:10-12

Галечко, Софія. Третя чета. 3-4:43-44

Герасимчук, Дмитро. Синичка. 1:35

Глібов, Леонід. Зимова пісенька. 1:34

Голод, Марія. Квартет дитинства. 5-6:5

Горбач, Анна-Галія. Бджолячий фейлетон. 7-8:15

Гординський, Святослав. Листопад. 11:2

Гриців, Лукія: Гарбуз. 9-10:35

Колач. 12:25

Різдвяні медівники. 11:31

Тістечка. 2:24

Три солодкі булки. 1:28

Грушевський, Михайло. Християнізація села. 12:5

Денченко, Кость. Сніжок. 1:34

Діма. Сестра партизана. 3-4:48

Дражевська, Любов. Децо з вражень з XX Конвенції СУА. 7-8:6-7

Коротко про моє життя. 5-6:12

Українські жінки в науці. 3-4:17-19

Дурбак, І. Марта Тарнавська про свою творчість. 1:11

Журба, Кузьма. У садку. 1:34

Завадович, Роман. Кричу-мовчу. 2:34

Молитва за маму. 5-6:50

І.М.К. Джералдін Ферраро. 9-10:13

Кашубинська, Ірина. Марта Кульчицька Андрюк. 1:15

Керницький, І. Писанка для Оленки (великодня казка). 3-4:66-67

Климовський, Яр. Мавка-спогад (Марійка Слюзарівна). 5-6:24-25

Кобринська, Наталія. Про жіночий рух в новіших часах. 3-4:8-13

Ковальська, Ядвіга. Радянська система концтаборів перед судом світу (уринок із свідчень). 3-4:53

Ковжун, Павло. Марія Дольницька. 11:10-12

Козак, Ігор. Жінка професіоналіст 1983 року — Лідія Білинська Лазуренко. 1:14

Копач, Олександра Ю. Марко-Вовчок і її "Хрищений батько" 12:7-9.

Костенко, Ліна. І скаже світ. 9-10:14

На все є час. 9-10:14

Перед портретом жінки з дитиною. 9-10:14

Кострицький, Василь. Відплата. 1:16

Кравців, Богдан. Кривавим листом... 11:2

Крищенко, Вадим. Травень. 5-6:51

Кузьмович, Ольга. Союз Українок — мій "приватний воєр". 3-4:22-23

Купчинський, Роман. Листопад. 11:2

Лемеха Луцька, Оксана. "Бунт молодих". 5-6:18-19

Лівицька-Холодна, Наталія. Виростала і я на землі. 7-8:14
Кухонна романтика. 3-4:16

Наталія Лівицька-Холодна. 5-6:12-13

Новорічне. 1984. 3-4:16

Любинецька, Ф. У день української матері. 5-6:4
Український родинний дім 80-их років. 2:3

- Любович, Уляна.** Вслід за історичною пам'яттю. 3-4:1
 Ти і я одного роду. 1:1
 Якою міркою важити успіхи? 2:1
- Лютько, Георгій.** Скляр. 1:34
- Лятуринська, Оксана.** Давно затерся слід копит. 3-4:51
- М.М.** Мистець — Галина Мазепа. 2:4-6
- Мазуренко, Галя.** Залізний хрест. 5-6:5
- Мольнар, Франц.** Дівчата-бойовики у розстрільній. 3-4:42-43
- Мостович, Оксана.** Стежка до мами. 5-6:10-11+
- Мурашко, Катерина.** Величавий з'їзд Союзу Українок Карпатської України, 1937 року. 3-4:33-34
- Муссаковська, Ольга.** Про моє життя. 5-6:13+
- Н.Х.** Жінки героїні в армії Української Народної Республіки (про Галю Мазуренко). 5-6:5
- Наталка:** Помідори. 2:24
 Практичні поради Наталки. 2:29
 Серед квітів і зелені. 2:28
- О-КА.: А,** може, таки виховувати батьків? 1:11
 Матері і дочки. 2:10
- О.Л.** Оксана Петрусенко. 5-6:21-22
- Одарченко, Петро.** Читаючи "Перший Вінок". 7-8:13-14
- Оксана.** "Па, па, Циган!". 2:16
- Пискір, Марія.** Жінка в УПА. 3-4:49-51
 Зустріч. 3-4:52-53
- Полонська-Василенко, Наталія.** Історична наука в Україні за советської доби та доля істориків (Катерина М. Грушевська). 12:6
- Процюк, Олена.** Елінор Рузвельт, 1884-1984. 11:13
- Пчілка, Олена:** На Шевченковій могилі. 3-4:34
 Перший вінок. 3-4:13
 Пісні минулого. 3-4:13
 Спогади про Михайла Драгоманова. 7-8:14+
- Ребет, Дарія.** УВО-ОУН, 1920-50 роки. 3-4:45-48
- Рожанковська, Іванна:** Архів українського жіночого руху. 3-4:5+
 У ХХ Конвенцію СУА. 5-6:1
 Жіноча секція Просвіти у Кракові. 3-4:32+
- Митрополит Шептицький — засновник Національного Музею у Львові. 11:3+
 На маргінесі ІV СКВУ. 1:3-4
 Слово голови СУА. 7-8:1-5
- Руденко, Микола:** Коли в небі вдарить грим. 1:8
 Ну, навіщо стільки заліза? 1:9
 Схід сонця. 1:8
- Самотулка, Теодозій.** Біологічне та культурне самозбереження української спільноти на поселенні. 9-10:8-9
- Сверстюк, Євген.** На свято жінки. 3-4:2-4
- Світлична, Надія.** На хресті за вільне слово (Микола Руденко). 1:8
- Сеньків, Іван.** Лікарська книжечка з 1788 року о.о. Василян у Почаєві. 5-6:33+
- Симоненко, Василь.** Український лев. 11:2
- Сосюра, Володимир.** Срібний вершник. 1:2
- Степан, Гела.** Пам'ятка 900-ліття Християнства Руси-України та її тло. 5-6:6-9
- Стус, Василь:** Пам'яті Алли Горської (уривки). 11:8
 Синіві. 2:2
- Теліга, Олена.** Відповідь. 3-4:16
 Моя душа. 3-4:16
- У.Н.А.** Мода — а боротьба за рівноправність. 5-6:37-38
- Ф.Л.** Казка різдвяної ночі. 1:4
- Франко, Іван.** З новим роком. 1:1
- Чайка, Дніпрова.** Єрихонська роза. 3-4:53
- Чиж-Мариняк, Марія:** A Place to Die. 2:15
 Родина в демократичних державах вільного світу — знівечена родина в СРСР. 1:12-12; 2:14-15
- Чорнобицька, Г.** — Хто із нас додержав слова? 5-6:51
- Шепарович, Олена.** У нашій сеньйорки. 3-4:20-21
- Шептицький, мит. Андрей.** Мої спомини про предмет музейних збірок. 11:4-7
- Щербак, Микола:** Вивірка. 5-6:50
 Добрий схов. 2:35
- Шиприкевич, Марта.** Фінансова криза. 2:9
- Шумовський, о. Юрій.** Дещо про українські венери в історичній добі. 11:14-15

OUR LIFE

Index to Volume XLI

The abbreviations after each index entry represent the magazine number where the indicated article is found, followed by the page number(s). Thus magazine number 5-6, page 26 is abbreviated to 5-6:12.

EDITORIALS

- Christmas Greetings. 12:20
 Giant in our Midst. 11:21
 In Memory of Patriarch Josyf Slipyj. 9-10:19
 Success! How is it Measured? V.L. (trans. M. Jarymowycz). 2:20
 You and I have the same heritage. U.L. (trans. M. Jarymowycz). 1:24

POEMS

- April Snow. O. Pelensky. 5-6:29
 Fireflies. O. Pelensky. 5-6:29
 Laughter. L. Kostenko (trans. D.S. Struk). 12:21
 New York Woman. O. Pelensky. 5-6:29
 Night Train. O. Pelensky. 5-6:29

RECIPES

- Apples. 11:24 **Cookies Corner**
 Meringue-Topped Applecake. 9-10:26

- Sauces. C. Nawrocky. 1:26
 The Bounty of Spring. 5-6:32

WOMEN

- About Women. 12:22
 Mary V. Beck — A Woman for all Seasons. S. Anderson. 11:25

Crimes Against

- Abused Women. B. Polonskyj. 1:25
 Ten Commandments of Rape. 11:27

WOMEN ARTISTS

- People (about Ina Dzerovych). M. Baczynsky. 9-10:22-23

WOMEN IN THE NEWS

- Anthony, Susan B. Suffragist gets new recognition. 9-10:23
 Ferraro, Geraldine. Reaching for the Top. 9-10:23
 Gandhi, Indira. 11:26
 Roosevelt, Eleanor Anna. 11:26-27
 Stamp Marks Centennial. 9-10:24

WOMEN'S MOVEMENT

Ukrainian

Archives of the Ukrainian Women's Equal Rights Movement. I. Rozankowsky (trans. M. Baczynsky). 3-4:35
Feminism in Ukrainian History. M. Bohachevsky-Chomiak. 7-8:30-31; 11:22-24; 12:22

WOMEN'S ORGANIZATIONS

Ukraine: National Women's Councils (Educational and Public Health Committees). 3-4:39-41

Ukrainian National Women's League of America, Inc. (UNWLA)

A Childhood Rival. O. Kuzmowych (trans. M. Baczynsky). 5-6:28-29

The Way They Were. A. L. Riznyk. 3-4:38-39

Branch Activities

Branch 32. 5-6:32

Conventions

A Milestone in Continuing Progress. I. Rozankowsky. 5-6:26-28
Before the XX Convention. 2:21

Future of the Ukrainian Community. 3-4:37

Resolutions of the XX Convention of UNWLA. 9-10:20-21

The Topic is Leadership. 12:20-21

Public Relations

Reaching Out. M. Bohachevsky-Chomiak. 9-10:24

Scholarship Program

1:26; 2:21; 7-8:28

Social Services Committee

Aid to Ukrainians in Poland. 7-8:28-29

Aid to Ukrainians in South America. 1:26

UKRAINIAN MUSEUM

A Cultural Experience. 5-6:30-31; 9-10:25-26; 12:24-25

To Preserve a Heritage (A photographic exhibition). 7-8:27-28

ЗАМІСТЬ КВИТІВ

У сторіччя уродин — 26 жовтня 1884 — нашого дорогого Батька і Тестя бл. п. проф. **Миколи Яцкова** і 25-ліття його смерті (1959) р. складаємо **100.00 дол.** на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Лідія і Осип Оришкевич

В одинадцяті річницю смерті моєї дорогої матері **Марії Чайковської** складаю **100.00 дол.** на Український Музей.

Дочка Лідія Фіцалович

В пам'ять мого незабутнього брата проф. д-ра **Антоня Слижа**, в першу річницю смерті складаю **100.00 дол.** на Український Музей.

Ярослава Панчук

В пам'ять мого мужа бл. п. д-ра **Іллі Андрусяка** складаю **25.00 дол.** на Український Музей.

Марія Андрусяк

Замість квітів на могилу дорогої бл. п. **Наталі Бучинської** складаю **25.00 дол.** на Український Музей.

Квітка Стецюк

В першу болючу річницю смерті бл. п. **Христини Миськів**, товаришки моєї доні, складаю **20.00 дол.** на Український Музей.

Люба Гуралечко

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Стефана Максима** складаємо **20.00 дол.** на Український Музей.

Стефанія і Іван Цюлко

В пам'ять бл. п. **Юлії Побігушки**, Мами нашої членки Лесі Сенік, 19-ий Відділ СУА складає **15.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Замість квітів на могилу сл. п. **Тамари Омельюск** складаю **10.00 дол.** на Український Музей.

Ольга Середа

В пам'ять бувшої членки 13 Відділу Союзу Українок Америки в Честері **Олі Маршалок**, на Український Музей зложили: **20.00 дол.** — А. Сарахман (мати); **по 5.00 дол.** — І. Назаревич, М. Венчак, І. Сольчаник, Т. Возьна, М. Киюка, Л. Грабова, Н. Баган, М. Вольнер, К. Галько, А. Купчик, М. Комоновська; **10.00 дол.** — Т. Рац; **по 25.00 дол.** — Л. Кий, Х. Плюта, М. і Л. Кий. Разом **162.00 дол.**

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$15.00, half year \$8.00, single copy \$1.50.

COUNTRIES OTHER THAN U. S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 15.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 15.00 дол. піврічна 8.00 дол. Поодинокі число 1.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських доларів.

Printed in U. S. A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N. J., 07011

©Copyright 1983 Ukrainian Women's League of America, Inc.

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660)
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
ADDRESS CORRECTION REQUESTED

Полтавські взори: Хрест з кінця XIX ст. 1. Пазуха жіночої сорочки. 2. Підтичка. 3. Уставка жіночої сорочки з початку XX ст. Вишивати чорними та червоними нитками Д.М.Ц. ч. 321. Рисувала Ольга Трачук зі своєї збірки.